

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 26. maaliskuuta 2021
(OR. en)

14146/20

Toimielinten välinen asia:
2018/0190 (COD)

CULT 93
AUDIO 66
CADREFIN 461
RELEX 1020
IA 120
CODEC 1371

SÄÄDÖKSET JA MUUT VÄLINEET

Asia: Neuvoston ensimmäisessä käsittelyssä vahvistama kanta EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEN antamiseksi Luova Eurooppa -ohjelman (2021–2027) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1295/2013 kumoamisesta

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
ASETUS (EU) 2021/...,**

annettu ... päivänä ...kuuta ...,

**Luova Eurooppa -ohjelman (2021–2027) perustamisesta
ja asetuksen (EU) N:o 1295/2013 kumoamisesta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 167 artiklan 5 kohdan ja 173 artiklan 3 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksjärjestystä³,

¹ EUVL C 110, 22.3.2019, s. 87.

² EUVL C 168, 16.5.2019, s. 37.

³ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu ... (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Kulttuuri, taiteet, kulttuuriperintö ja kulttuurinen monimuotoisuus ovat kulttuuriselta, koulutukseen, demokratiaan ja ympäristöön liittyvältä, yhteiskunnalliselta, ihmisoikeudelliselta ja taloudelliselta kannalta arvokkaita eurooppalaiselle yhteiskunnalle, ja niitä olisi edistettävä ja tuettava. Maaliskuun 25 päivänä 2017 annetussa Rooman julistuksessa todettiin ja 14 ja 15 päivänä joulukuussa 2017 kokoontunut Eurooppa-neuvosto totesi, että koulutus ja kulttuuri ovat keskeisessä asemassa, kun rakennetaan kaikkien kannalta osallistavia ja yhtenäisiä yhteiskuntia ja ylläpidetään eurooppalaista kilpailukykyä.
- (2) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU) 2 artiklan mukaan unionin perustana olevat arvot ovat ihmisarvon kunnioittaminen, vapaus, kansanvalta, tasa-arvo, oikeusvaltio ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, mukaan lukien vähemmistöihin kuuluvien oikeudet. Nämä ovat jäsenvaltioille yhteisiä arvoja yhteiskunnassa, jolle on ominaista moniarvoisuus, syrjimättömyys, suvaitsevaisuus, oikeudenmukaisuus, yhteisvastuu sekä naisten ja miesten tasa-arvo. Nämä arvot esitetään myös Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä 'perusoikeuskirja', vahvistettujen oikeuksien, vapauksien ja periaatteiden yhteydessä ja perusoikeuskirjalla on SEU 6 artiklan nojalla sama oikeudellinen arvo kuin perussopimuksilla. Erityisesti perusoikeuskirjan 11 artiklassa vahvistetaan sananvapaus ja tiedonvälityksen vapaus ja sen 13 artiklassa vahvistetaan taiteen ja tutkimuksen vapaus.
- (3) SEU 3 artiklan mukaan unionin päämääränä on edistää rauhaa, omia arvojaan ja kansojensa hyvinvointia ja se muun muassa kunnioittaa kulttuuriensa ja kieltensä rikkautta ja monimuotoisuutta sekä huolehtii Euroopan kulttuuriperinnön vaalimisesta ja kehittämisestä.

- (4) Komission 22 päivänä toukokuuta 2018 antamassa tiedonannossa "Euroopan uusi kulttuuriohjelma" esitetään tavoitteita kulttuuri- ja luoville aloille. Sen tavoitteena on valjastaa kulttuuri ja kulttuurinen monimuotoisuus sosiaalisen yhteenkuuluvuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen edistämällä kulttuuri- ja luovien alojen rajatylittävää ulottuvuutta ja tukemalla niiden mahdollisuuksia kasvaa, kannustaa kulttuuriin pohjautuvaan luovuuteen koulutuksessa ja innovoinnissa, lisätä työpaikkoja ja kasvua sekä vahvistaa kansainvälisiä kulttuurisuhteita. Luova Eurooppa -ohjelma, jäljempänä 'ohjelma', tukee yhdessä unionin muiden ohjelmien ja rahastojen kanssa Euroopan uutta kulttuuriohjelmaa. Kulttuurin ja taiteellisen ilmaisun itseisarvoa olisi suojeltava ja sitä olisi edistettävä, ja taiteellisen luovan toiminnan olisi oltava ohjelman ytimessä. Tämä on myös kulttuuri-ilmaisujen moninaisuuden suojelemisesta ja edistämisestä vuonna 2005 tehdyn Unescon yleissopimuksen mukaista; yleissopimus tuli voimaan 18 päivänä maaliskuuta 2007, ja unioni ja sen jäsenvaltiot ovat sen sopimuspuolia.
- (5) Euroopan kansojen kulttuurisen monimuotoisuuden yhteisen alueen kannalta on tärkeää edistää taide- ja kulttuuriteosten, -kokoelmien ja -tuotteiden ohjelmamaiden välistä levitystä, kannustaen näin vuoropuhelua ja kulttuurivaihtoa sekä taiteilijoiden ja kulttuuri- ja luovien alojen ammattilaisten ohjelmamaiden välistä liikkuvuutta.
- (6) Kulttuuriperinnön vaaliminen ja edistäminen helpottaa vapaata osallistumista kulttuurielämään Yhdistyneiden kansakuntien ihmisoikeuksien yleismaailmallisen julistuksen ja taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaisesti. Siksi kulttuuriperinnöllä on tärkeä merkitys rauhanomaisen ja demokraattisen yhteiskunnan rakentamisessa, kestävän kehityksen prosesseissa ja kulttuurisen moninaisuuden edistämisessä.

- (7) Euroopan kulttuurisen monimuotoisuuden edistäminen pohjaa taiteellisen ilmaisun vapauteen, taiteilijoiden ja kulttuurialan toimijoiden valmiuksiin ja osaamiseen sekä kukoistaviin ja joustaviin kulttuuri- ja luoviin aloihin, ja taiteilijoiden ja kulttuurialan toimijoiden kykyyn luoda, innovoida, tuottaa ja levittää teoksiaan laajemmalle ja monimuotoisemmalle eurooppalaiselle yleisölle. Tämä laajentaa kulttuuri- ja luovien alojen liiketoimintapotentiaalia, parantaa luovan sisällön, taiteen tutkimuksen ja luovan toiminnan tulosten saatavuutta ja edistämistä sekä edistää kestävästä kasvusta ja työpaikkojen luomisesta. Lisäksi luovuuden ja uuden tiedon edistäminen osaltaan lisää kilpailukykyä ja saa aikaan innovointia teollisuuden arvoketjuissa. Unionin rikas kulttuurinen ja kielellinen monimuotoisuus on Euroopan yhdentymishankkeen keskeinen voimavara. Samanaikaisesti Euroopan kulttuurialan ja luovien toimialojen markkinoille ovat leimallisia maantieteelliset erityispiirteet, kielelliset erityispiirteet tai molemmat, mikä voi aiheuttaa markkinoiden pirstoutumista. Siksi vaaditaan jatkuvia toimia sen varmistamiseksi, että kulttuuri- ja luovat alat hyötävät täysimääräisesti Euroopan sisämarkkinoista ja erityisesti digitaalisista sisämarkkinoista.
- (8) Digitalisaatio merkitsee kulttuuri- ja luovilla aloilla ajattelutavan muutosta. Se on muovannut uusiksi tottumuksia, suhteita ja tuotanto- ja kulutusmalleja. Tämä tuo monia haasteita. Samanaikaisesti digitalisaatio tarjoaa kulttuuri- ja luoville aloille uusia mahdollisuuksia eurooppalaisten teosten luomiseen, levitykseen ja saatavuuteen, mikä hyödyttää koko eurooppalaista yhteiskuntaa. Ohjelman olisi kannustettava kulttuuri- ja luovia aloja kyseisten mahdollisuuksien hyödyntämiseen.

- (9) Ohjelmassa olisi otettava huomioon kulttuuri- ja luovien alojen kaksitahoinen luonne ja tunnustettava yhtäältä kulttuurin itseisarvo ja taiteellinen arvo sekä toisaalta kyseisten alojen taloudellinen arvo, mukaan lukien kyseisten alojen laajempi myötävaikutus kasvuun, kilpailukykyyn, luovuuteen ja innovointiin. Ohjelmassa olisi myös otettava huomioon kulttuurin myönteinen vaikutus kulttuurienväliseen vuoropuheluun, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen ja tietämyksen levittämiseen. Tämä edellyttää vahvoja eurooppalaisia kulttuuri- ja luovia aloja, erityisesti elinvoimaista eurooppalaista audiovisuaalialaa, kun otetaan huomioon sen kyky saavuttaa monimuotoinen yleisö ja sen taloudellinen merkitys, mukaan lukien sen taloudellinen merkitys muiden luovien alojen kannalta. Kilpailu globaaleilla audiovisuaalimarkkinoilla on kuitenkin koventunut entisestään digitalisaation syventyessä, esimerkkinä muutokset median tuotannossa ja kulutuksessa ja globaalien alustojen kasvava asema sisällön levityksessä. Sen vuoksi on lisättävä eurooppalaiselle toimialalle annettavaa tukea.
- (10) Kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 445/2014/EU¹ perustettu Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskeva unionin toiminta, jäljempänä 'Euroopan kulttuuripääkaupungit', on osoittanut, kulttuuri- ja luovilla aloilla on tärkeä rooli unionin alueiden kehittämisessä ja elvyttämisessä. Tällä tavoin kulttuuri- ja luovat alat keskeisellä tavalla edistävät laatuun perustuvaa matkailua sekä alueellista, paikallista ja kaupunkikehitystä kaikkialla unionissa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 445/2014/EU, annettu 16 päivänä huhtikuuta 2014, Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskevasta unionin toiminnasta vuosiksi 2020–2033 ja päätöksen N:o 1622/2006/EY kumoamisesta (EUVL L 132, 3.5.2014, s. 1).

- (11) Jotta ohjelma olisi vaikuttava, siinä olisi otettava huomioon eri kulttuuri- ja luovien alojen erityisluonne ja haasteet, niiden erilaiset kohderyhmät ja niiden erityistarpeet soveltamalla räätälöityjä toimintamalleja audiovisuaalialaan keskittyvässä toimintalinjassa, jäljempänä 'Median toimintalinja', muihin kulttuurialoihin ja luoviin toimialoihin keskittyvässä toimintalinjassa, jäljempänä 'Kulttuurin toimintalinja', sekä monialaisessa toimintalinjassa, jäljempänä 'Monialainen toimintalinja'.
- (12) Ohjelmasta olisi tuettava toimia ja toimintoja, joista saadaan eurooppalaista lisäarvoa ja jotka täydentävät alueellisia, kansallisia, kansainvälisiä ja muita unionin ohjelmia ja politiikkoja ja vaikuttavat myönteisesti Euroopan kansalaisiin, sekä tuettava ohjelmamaiden välisen yhteistyön ja vaihdon kehittämistä ja edistämistä kulttuuri- ja luovilla aloilla. Tällaisten toimien ja toimintojen avulla ohjelmalla osaltaan vahvistetaan eurooppalaista identiteettiä ja eurooppalaisia arvoja ja edistetään samalla kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta.
- (13) Musiikin kaikki lajit ja ilmaisumuodot ja erityisesti nykymusiikki ja elävä musiikki ovat tärkeä osa unionin ja sen perinnön kulttuurista, taiteellista ja taloudellista toimintaympäristöä. Se on sosiaalisen yhteenkuuluvuuden osatekijä, ja se toimii keskeisenä taloudellisen ja kulttuurisen kehityksen välineenä. Kulttuurin toimintalinjassa olisi siksi kiinnitettävä huomiota musiikkialaan.

- (14) Kulttuurin toimintalinjasta olisi edistettävä luovien yhteisöjen verkottumista ja rajat ylittävää ja monialaista yhteistyötä hyödyntämällä erilaisia taitoja, kuten taiteellisia, luovia, digitaalisia ja teknologisia taitoja.
- (15) Monialaisessa toimintalinjassa pyritään hyödyntämään yhteistyömahdollisuuksia eri kulttuuri- ja luovien alojen kesken ja vastaamaan näiden yhteisesti kokemiin haasteisiin. Yhteisestä monialaisesta lähestymistavasta voidaan saada tietämyksen siirtoon ja hallinnon tehokkuuteen liittyviä etuja. Ohjelmayhteyspisteet edistävät tässä yhteydessä ohjelman tavoitteiden saavuttamista ja sen toteuttamista.

- (16) Unionin toimia tarvitaan audiovisuaalialalla unionin digitaalisia sisämarkkinoita koskevan politiikan yhteyteen. Tämä koskee erityisesti tekijänoikeuspuitteiden nykyaikaistamista Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiveillä (EU) 2019/789¹ ja (EU) 2019/790² sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2010/13/EU³, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2018/1808⁴. Direktiiveillä (EU) 2019/789 ja (EU) 2019/790 pyritään vahvistamaan Euroopan audiovisuaalialan toimijoiden valmiuksia luoda, rahoittaa, tuottaa ja levittää teoksia, jotka ovat näkyvästi esillä eri viestintävälineissä kuten TV:ssä, elokuvissa tai tilausvideopalvelussa, jotka ovat saatavilla ja jotka houkuttelevat yleisöä avoimemmilla ja kilpailuammilla markkinoilla Euroopassa ja sen ulkopuolella. Kyseisillä direktiiveillä pyritään myös saavuttamaan asianmukaisesti toimivat markkinat luovan työn tekijöille ja oikeudenhaltijoille, erityisesti lehtijulkaisuille ja verkkoalustoille, ja varmistamaan tekijöille ja esiintyjille reilu korvaus, mitkä ulottuvuuksina olisi otettava huomioon ohjelmassa kautta linjan. Lisäksi tukea olisi kasvatettava, jotta voidaan puuttua markkinoiden viimeaikaiseen kehitykseen ja erityisesti globaalien levitysalustojen vahvempaan asemaan verrattuna kansallisiin lähetystoiminnan harjoittajiin, jotka perinteisesti investoivat eurooppalaisten teosten tuotantoon. Koska alan markkinaolosuhteet ja audiovisuaalialan toimijat kehittyvät edelleen, ohjelman toteuttamisen yhteydessä olisi säädettävä erityisistä kriteereistä riippumattoman tuotantoyhtiön määrittelemiseksi.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/789, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, lähetystoimintaa harjoittavien organisaatioiden tiettyihin verkkolähetysiin ja televisio- ja radio-ohjelmien edelleenlähetysiin sovellettavien tekijänoikeuden ja lähioikeuksien käyttämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja neuvoston direktiivin 93/83/ETY muuttamisesta (EUVL L 130, 17.5.2019, s. 82).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/790, annettu 17 päivänä huhtikuuta 2019, tekijänoikeudesta ja lähioikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla ja direktiivien 96/9/EY ja 2001/29/EY muuttamisesta (EUVL L 130, 17.5.2019, s. 92).

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/13/EU, annettu 10 päivänä maaliskuuta 2010, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) (EUVL L 95, 15.4.2010, s. 1).

⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1808, annettu 14 päivänä marraskuuta 2018, audiovisuaalisten mediapalvelujen tarjoamista koskevien jäsenvaltioiden tiettyjen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten yhteensovittamisesta annetun direktiivin 2010/13/EU (audiovisuaalisia mediapalveluja koskeva direktiivi) muuttamisesta vaihtuvien markkinarealiteettien vuoksi (EUVL L 303, 28.11.2018, s. 69).

- (17) Ohjelman olisi mahdollistettava kulttuuri- ja luovien alojen organisaatioiden mahdollisimman laaja osallistuminen siihen ja kyseisten organisaatioiden mahdollisimman laaja pääsy ohjelmaan niiden maantieteellisestä alkuperästä riippumatta. Ohjelman olisi sijainnista riippumatta tuettava kyseisiä organisaatioita ja parhaita kykyjä toimimaan rajojen yli ja kansainvälisesti. Median toimintalinjassa olisi otettava huomioon maiden väliset erot, jotka koskevat audiovisuaalisen sisällön tuottamista ja levitystä sekä pääsyä audiovisuaaliseen sisältöön ja audiovisuaalisen sisällön kulutussuuntauksia, sekä erityisesti maiden kielellisiä ja maantieteellisiä erityispiirteitä, jotta voidaan näin luoda tasapuolisemmat toimintaedellytykset, laajentaa audiovisuaalialan kapasiteetiltaan erilaisten jäsenvaltioiden osallistumista ja lisätä niiden välistä yhteistyötä ja tukea sijainnista riippumatta eurooppalaisia lahjakkuuksia toimimaan rajojen yli ja kansainvälisesti. Olisi myös otettava huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 349 artiklassa tarkoitettut syrjäisimpien alueiden erityispiirteet.

- (18) Ohjelmaan kuuluvat erityistoimet, kuten Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1194/2011/EU¹ perustettu Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskeva toimi, jäljempänä 'Euroopan kulttuuriperintötunnus', Euroopan kulttuuriperintöpäivät, eurooppalaiset palkinnot nyky-, rock- ja pop-musiikin, kirjallisuuden, kulttuuriperinnön ja arkkitehtuurin aloilla sekä Euroopan kulttuuripääkaupungit, ovat tavoittaneet suoraan miljoonia eurooppalaisia ja tuoneet esiin eurooppalaisen kulttuuripolitiikan sosiaaliset ja taloudelliset hyödyt, minkä vuoksi niitä olisi jatkettava ja mahdollisuuksien mukaan laajennettava. Kulttuurin toimintalinjasta olisi tuettava Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saaneiden kohteiden verkostoitumistoimintoja. Olisi myös harkittava mahdollisuutta sisällyttää eurooppalaisten palkintojen piiriin uusia aloja ja toimialoja, kuten teatteriala.
- (19) Kulttuuri on avainasemassa osallistavien ja yhtenäisten yhteisöjen vahvistamisessa. Muuttoliikekysymysten ja kotouttamishaasteiden yhteydessä kulttuurilla on perustavanlaatuinen rooli luotaessa tilaisuuksia kulttuurienväliseen vuoropuheluun ja kotoutettaessa muuttajia ja pakolaisia, jotta he tunsisivat kuuluvansa vastaanottavaan yhteiskuntaan, sekä kehitettäessä hyviä suhteita muuttajien ja uusien yhteisöjen välille.
- (20) Osallistavan yhteiskunnan edistämiseksi ohjelman olisi edistettävä ja lisättävä kulttuuritoimintaan osallistumista kaikkialla unionissa, etenkin vammaisten henkilöiden ja heikot lähtökohdat omaavien henkilöiden osalta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1194/2011/EU, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevan Euroopan unionin toimen perustamisesta (EUVL L 303, 22.11.2011, s. 1).

- (21) Davosissa 22 päivänä tammikuuta 2018 annetussa julistuksessa "Towards a high-quality Baukultur for Europe" pidettiin tarpeellisenä ryhtyä toimiin uuden integroidun lähestymistavan omaksumiseksi sellaisen laadukkaan rakennetun ympäristön muovaamiseen, joka pohjaa kulttuuriin, joka lujittaa sosiaalista yhteenkuuluvuutta, joka takaa ympäristön kestävyuden ja joka edistää koko väestön terveyttä ja hyvinvointia. Kyseisessä lähestymistavassa ei pitäisi keskittyä vain kaupunkialueisiin vaan myös reuna-alueiden ja maaseutualueiden yhteenliitettävyyteen. Baukultur-käsite pitää sisällään kaikki tekijät, jotka vaikuttavat suoraan kansalaisten ja yhteisöjen elämänlaatuun ja siten hyvin konkreettisella tavalla edistävät osallisuutta, yhteenkuuluvuutta ja kestävyyttä.
- (22) Sananvapaus ja taiteellinen vapaus ovat kulttuuri- ja luovien alojen elinvoimaisuuden keskiössä. Erityisesti uutismedia-alalle tarvitaan vapaata, monimuotoista ja moniarvoista mediaympäristöä. Ohjelman olisi siten yhdessä direktiivin 2010/13/EU kanssa edistettävä vapaata, monimuotoista ja moniarvoista mediaympäristöä, joka kannustaa ristikkäisiin ja monialaisiin, uutismedia-alaa tukeviin toimiin. Ohjelmasta olisi tuettava uusia media-alan ammattilaisia ja edistettävä kansalaisten kriittisen ajattelun kehittymistä paremman medialukutaidon keinoin.
- (23) Ohjelmalla olisi myös lisättävä kiinnostusta eurooppalaisiin audiovisuaalisiin teoksiin ja parannettava niiden saatavuutta erityisesti yleisötyötä koskevien toimenpiteiden kautta, mukaan lukien elokuvakasvatus.

- (24) Taiteilijoiden ja kulttuurialan työntekijöiden rajat ylittävä liikkuvuus Kulttuurin toimintalinjan puitteissa voi osaltaan edistää paremmin linkittyneiden, vahvempien ja kestävämpien kulttuuri- ja luovien alojen kehittymistä unionissa, koska se on keino vauhdittaa taitojen kehittämistä ja uuden oppimista kulttuuri- ja luovien alojen sisällä, parantaa kulttuurienvälistä tietoisuutta sekä edistää teosten ohjelmamaiden välistä yhteistä luomista, yhteistuotantoa, liikkuvuutta ja jakelua.
- (25) Kulttuuri- ja luovien alojen erityispiirteiden vuoksi yhteistyöhankkeiden, erityisesti pienten hankkeiden olisi oltava Kulttuurin toimintalinjan keskiössä. Sen vuoksi komission olisi helpotettava ohjelmaan osallistumista yksinkertaistamalla huomattavasti byrokraattisia, lähinnä hakuvaiheen menettelyjä ja sallimalla pienissä hankkeissa suuremmat yhteisrahoitusosuudet.
- (26) Ohjelman olisi SEUT 8 ja 10 artiklan mukaisesti kaikissa toiminnoissaan tuettava sukupuolten tasa-arvonäkökohtien ja syrjimättömyyttä koskevien tavoitteiden huomioon ottamista ja siinä olisi tarpeen mukaan määritettävä asianmukaiset sukupuolten tasapuolista edustusta koskevat kriteerit. Naiset ovat kulttuuri- ja luovilla aloilla aktiivisesti mukana tekijöinä, ammattilaisina, opettajina, taitelijoina ja yleisönä. Ei kuitenkaan ole yhtä todennäköistä, että naiset toimivat päätöksentekoaosemissa kulttuuri-, taide- ja luovien alojen laitoksissa. Siksi ohjelmalla olisi tuettava esiin naisten lahjakkuutta, jotta tuetaan naisten taiteellisia ja ammatillisia uria.

- (27) Ottaen huomioon 8 päivänä kesäkuuta 2016 annetun yhteisen tiedonannon "Tavoitteena kansainvälisiä kulttuurisuhteita koskeva EU:n strategia", joka vahvistettiin 5 päivänä heinäkuuta 2017 annetussa Euroopan parlamentin päätöslauselmassa¹ trilogin neuvotteluvaltuutuksista vuoden 2018 talousarvion osalta ja 24 päivänä toukokuuta 2017 annetuissa neuvoston päätelmissä EU:n strategisesta lähestymistavasta kansainvälisiin kulttuurisuhteisiin, eurooppalaisissa rahoitusvälineissä ja erityisesti ohjelmassa olisi tunnustettava kulttuurin merkitys kansainvälisissä suhteissa ja sen rooli eurooppalaisten arvojen edistämisessä asiaa koskevilla ja kohdennetuilla toimilla, joilla on suunniteltu olevan selvä unionia esille tuova vaikutus globaalisti.
- (28) Noudattaen 22 päivänä heinäkuuta 2014 annettua komission tiedonantoa "Tavoitteena kulttuuriperintöä koskeva yhdenmukainen lähestymistapa Euroopassa" asiaa koskevissa toimintapolitiikoissa ja välineissä olisi varmistettava vuoden 2018 kulttuuriperinnön eurooppalaisen teemavuoden perintö; teemavuosi valtavirtaisesti onnistuneesti ja tehokkaasti kulttuurin muihin politiikanaloihin erityisesti osallistavan hallinnan avulla, kiinnittämällä huomiota Euroopan kulttuuriperinnön pitkäkestoiseen ja kestäväan arvoon, laatimalla yhdenmukaisemman lähestymistavan sen säilyttämiseen ja arvostamiseen sekä tukemalla sen arvojen kestävää vaalimista, uudistamista ja mukautuvaa uudelleenkäyttöä sekä edistämistä tietoisuuden lisäämisen ja verkostoitumisen keinoin. Kulttuurialalla olisi harkittava taiteilijoiden, luovan työn tekijöiden ja taidealan käsityöläisten, jotka omaavat perinteisen ammattitaidon kulttuuriperinnön restaurointiin, tukemista. Erityisesti audiovisuaalialalla perinneteokset ovat muistin ja kulttuurisen moninaisuuden merkittäviä lähteitä ja niihin liittyy potentiaalisia markkinamahdollisuuksia. Tässä yhteydessä audiovisuaaliset arkistot ja kirjastot vaikuttavat osaltaan perinneteosten säilymiseen, uudelleenkäyttöön ja uuteen markkinakehitykseen.

¹ EUVL C 334, 19.9.2018, s. 253.

- (29) Noudattaen 10 päivänä maaliskuuta 2020 annettua komission tiedonantoa "Uusi teollisuusstrategia Euroopalle" unionin olisi luotettava vahvuksiinsa, erityisesti monimuotoisuuteensa, kykyihinsä, arvoihinsa, elämäntapaansa sekä innovoijiinsa ja luovan työn tekijöihinsä.
- (30) Ohjelman menestys riippuu sellaisista innovatiivisista ja tehokkaista hankkeista, joissa kehitetään hyviä toimintatapoja Euroopan valtioiden välistä kulttuuri- ja luovien alojen yhteistyötä varten. Tällaisia menestystarinoita olisi aina mahdollisuuksien mukaan edistettävä, jotta voidaan tukea uusia liiketoimintamalleja ja taitoja, huolehtia perinteisestä tietotaidosta sekä muuntaa luovat ja monialaiset ratkaisut taloudellisesti ja yhteiskunnallisesti arvokkaiksi tuloksiksi.
- (31) Ohjelman olisi oltava tietyin edellytyksin avoinna Euroopan vapaakauppaliiton jäsenille, liittyville maille, ehdokasmaille ja mahdollisille ehdokkaille, joita varten on laadittu liittymistä valmisteleva strategia, sekä Euroopan naapuruuspolitiikan maille ja unionin strategisille kumppaneille.
- (32) Kolmannet maat, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, voivat osallistua unionin ohjelmiin Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa¹ vahvistetun yhteistyön puitteissa; ETA-sopimuksessa määrätään ohjelmien toteuttamisesta kyseisen sopimuksen mukaisesti hyväksytyn päätöksen perusteella. Kolmannet maat voivat osallistua myös muiden oikeudellisten välineiden perusteella. Tähän asetukseen olisi lisättävä erityinen säännös, jossa edellytetään, että kolmannet maat myöntävät toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, Euroopan petostentorjuntavirastolle (OLAF) ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti.

¹ EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

- (33) Kolmansien maiden olisi pyrittävä osallistumaan ohjelmaan täysimääräisesti. Niiden kolmansien maiden, jotka eivät täytä Median toimintalinjaan ja Monialaiseen toimintalinjaan osallistumisen edellytyksiä mutta jotka osallistuvat Kulttuurin toimintalinjaan, olisi kuitenkin voitava perustaa ja tukea ohjelmayhteyspisteitä edistämään ohjelmaa omissa maissaan ja edistämään rajatylittävää yhteistyötä kulttuuri- ja luovilla aloilla.
- (34) Poikkeuksiin velvollisuudesta täyttää direktiivissä 2010/13/EU säädetyt edellytykset olisi sovellettava valvontaa, ja niitä olisi voitava myöntää Euroopan naapuruuspolitiikan maille asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, ottaen huomioon asianomaisen maan audiovisuaalialan markkinoiden erityispiirteet ja eurooppalaisen audiovisuaalialan politiikkaan yhdentymisen taso. Edistymistä direktiivissä 2010/13/EU asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa olisi seurattava säännöllisesti. Lisäksi Median toimintalinjasta rahoitettuihin toimiin osallistuminen olisi vahvistettava tapauskohtaisesti asiaa koskevassa työohjelmassa tai asiaa koskevissa työohjelmissa.
- (35) Ohjelmasta olisi tuettava yhteistyötä unionin ja kansainvälisten järjestöjen, kuten Unescon, Euroopan neuvoston, mukaan luettuna Eurimages ja Euroopan audiovisuaalinen observatorio, jäljempänä 'observatorio', Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) ja Maailman henkisen omaisuuden järjestön, välillä. Ohjelmasta olisi myös tuettava unionin sitoumusta, joka liittyy kestävän kehityksen tavoitteisiin, etenkin sen kulttuuriulottuvuuteen. Audiovisuaalialan osalta ohjelmalla olisi varmistettava unionin panos observatorion toimintaan.

- (36) Kun otetaan huomioon, miten tärkeää on ilmastonmuutoksen torjuminen ilmastonmuutosta koskevalla Yhdistyneiden Kansakuntien puitesopimuksella hyväksytyn Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoa ja Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista koskevien unionin sitoumusten mukaisesti, ohjelmalla pyritään edistämään ilmastotoimien valtavirtaistamista sekä sen yleistavoitteen saavuttamista, että 30 prosentilla unionin talousarvion menoista tuettaisiin ilmastotavoitteita. Kestävä kasvun mallina toimivan Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti tämän asetuksen nojalla toteutettavien toimien olisi noudatettava periaatetta olla aiheuttamatta haittaa. Asiaankuuluvia toimia olisi yksilöitävä ja toteutettava ohjelman toimeenpanon aikana ohjelman perusluonnetta muuttamatta, ja niitä olisi tarkasteltava uudelleen asiaan liittyvien arviointien ja uudelleentarkasteluprosessin yhteydessä.
- (37) Komission olisi voitava yksinkertaistamisen ja tehokkuuden vuoksi jakaa talousarviositoumukset vuotuisiin eriin. Tällöin komission olisi ohjelman täytäntöönpanon aikana tehtävä vuotuisia eriä koskevat sitoumukset ottaen huomioon rahoitusapua saavien toimien edistymisen, niiden arvioidut tarpeet ja käytettävissä olevat talousarviovarat. Komission olisi toimitettava avustuksen saajille vuosierien sitomisen alustava aikataulu.

- (38) Tähän asetukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston SEUT 322 artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä. Kyseiset säännöt on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU, Euratom) 2018/1046¹, jäljempänä 'varainhoitoasetus', ja niissä vahvistetaan varsinkin menettely, joka koskee talousarvion laatimista ja toteuttamista käyttäen avustuksia, hankintoja, palkintoja ja välillistä toteutusta, sekä säädetään taloushallinnon toimijoiden toiminnan valvonnasta. SEUT 322 artiklan nojalla annettuihin sääntöihin sisältyy myös yleinen ehdollisuusjärjestelmä unionin talousarvion suojaamiseksi.
- (39) "LUX – Euroopan parlamentin ja European Film Academyn eurooppalainen yleisöelokuvapalkinto" on vakiinnuttanut asemansa arvostettuna eurooppalaisena palkintona, jolla edistetään ja levitetään eurooppalaisia elokuvia, jotka heijastavat eurooppalaista identiteettiä ja eurooppalaisia arvoja yli kansallisten rajojen, ja joka perustuu yhteistyöhön tunnettujen elokuvantekijöiden yhteisön ja eurooppalaisten elokuvajärjestöjen ja -verkostojen kanssa.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2018/1046, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2018, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta (EUVL L 193, 30.7.2018, s. 1).

- (40) Euroopan unionin nuoriso-orkesteri on perustamisestaan lähtien rakentanut ainutlaatuista asiantuntemusta ja edistänyt musiikin saatavuutta, kulttuurienvälistä vuoropuhelua, keskinäistä kunnioitusta ja ymmärtämystä kulttuurin kautta ja samalla myös edistänyt kansainvälistä uraa ja koulutusta nuorten muusikoiden keskuudessa. Euroopan unionin nuoriso-orkesteri on erityinen, koska se on Euroopan parlamentin päätöslauselmalla perustettu, kulttuurirajat ylittävä eurooppalainen orkesteri ja koostuu nuorista muusikoista, jotka on valittu eri puolilta Eurooppaa vaatavien taiteellisten kriteerien mukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa vuosittain järjestettävän tiukan ja avoimen koe-esiintymisen perusteella. Tämä erityinen myötävaikutus Euroopan kulttuuriseen monimuotoisuuteen ja identiteettiin olisi tunnustettava esimerkiksi säätämällä toimista, joihin osallistumiseen Euroopan unionin nuoriso-orkesteri ja vastaavat eurooppalaiset kulttuuriyhteisöt voivat hakea. Tällaisille yhteisöille olisi mahdollistettava monivuotinen rahoitus niiden toiminnan vakauden varmistamiseksi.
- (41) Kulttuuri- ja luovien alojen organisaatioille, joilla on laaja maantieteellinen kattavuus Euroopassa ja joiden toimintaan kuuluu kulttuuripalvelujen tarjoaminen suoraan Euroopan kansalaisille ja joilla näin ollen on potentiaalia vaikuttaa suoraan eurooppalaiseen identiteettiin, olisi voitava myöntää unionin tukea.

- (42) Jotta voidaan taata varojen tehokas jakaminen unionin yleisestä talousarviosta, on tarpeen, että kaikki ohjelman puitteissa toteutetut toimet ja toiminnot saavat aikaan Euroopan tason lisäarvoa. On myös tarpeen varmistaa, että ne täydentävät jäsenvaltioiden toimintoja. Olisi pyrittävä yhdenmukaisuuteen, täydentävyyteen ja yhteisvaikutukseen sellaisten rahoitusohjelmien kanssa, joilla tuetaan toisiinsa tiiviisti yhteydessä olevia toiminta-aloja, jotta varmistetaan, että mahdolliset tuensaajat ovat tietoisia erilaisista rahoitusmahdollisuuksista, sekä horisontaalisten politiikkojen, kuten unionin kilpailupolitiikan kanssa.
- (43) Taloudellista tukea olisi käytettävä toimiin, joilla puututaan oikeasuhteisesti markkinoiden toimintapuutteisiin tai optimaalista heikompiin investointitilanteisiin, eikä toimien pitäisi olla päällekkäisiä yksityisen rahoituksen kanssa tai syrjäyttää sitä taikka vääristää kilpailua sisämarkkinoilla.
- (44) Ohjelmassa on tärkeää puuttua Euroopan kulttuuri- ja luovien alojen rakenteellisiin haasteisiin, joita covid-19-pandemia on pahentanut. Ohjelma kattaa eurooppalaisen kulttuurin ja eurooppalaisten tiedotusvälineiden keskeisen roolin kansalaisten hyvinvoinnin kannalta ja tietoon perustuvan päätöksenteon mahdollistajana. Ohjelmalla olisi yhdessä muiden asiaankuuluvien unionin rahoitusohjelmien ja Next Generation EU -välineen kanssa tuettava kulttuuri- ja luovien alojen lyhyen aikavälin elpymistä, parannettava niiden pitkän aikavälin selviytymiskykyä ja kilpailukykyä, jotta voidaan parhaiten vastata mahdollisiin merkittäviin kriiseihin tulevaisuudessa, ja tuettava niiden digitaalista ja ekologista siirtymää.
- (45) Ohjelman politiikkatavoitteita käsitellään myös vuosien 2021–2027 InvestEU-ohjelman politiikkaikkunoiden rahoitusvälineillä ja talousarviotakuilla, joilla muun muassa edelleen helpotetaan kulttuuri- ja luovien alojen pienten ja keskisuurten yritysten ja organisaatioiden rahoituksen saantia.

- (46) Ohjelmalla toteutettujen hankkeiden vaikuttavuuden, laadukkuuden ja toteutuksen tehokkuuden olisi oltava tärkeimmät kyseessä olevien hankkeiden valinnassa käytettävät arviointikriteerit. Kun otetaan huomioon tekninen asiantuntemus, jota vaaditaan ohjelman erityistoimiin liittyvien ehdotusten arvioimiseen, tällaisia ehdotuksia arvioivien komiteoiden, jäljempänä 'arviointikomiteat', jäsenet voivat olla ulkopuolisia asiantuntijoita. Ulkopuolisia asiantuntijoita valittaessa olisi otettava asianmukaisesti huomioon heidän ammatillinen taustansa ja sukupuolten tasapuolinen edustus kyseisessä arviointikomiteassa.
- (47) Ohjelmaan olisi sisällyttävä realistinen ja hallinnoitavissa oleva laadullisten ja määrällisten tulosindikaattoreiden järjestelmä, joka liittyy sen toimiin ja jolla seurataan sen tuloksia jatkuvasti. Tällaisen seurannan sekä ohjelmaan ja sen toimiin liittyvien tiedotus- ja viestintätoimien olisi pohjauduttava ohjelman kolmeen toimintalinjaan.
- (48) Koska tietojen kerääminen ja analysointi sekä kulttuuripolitiikkojen vaikutusten mittaaminen on tärkeää ja monimutkaista, komission olisi autettava keräämään näyttöä ja tilastotietoja kulttuuri- ja luovien alojen suuntauksista ja kehityksestä hyödyntämällä oman ja muiden asiaankuuluvien tutkimuslaitosten asiantuntemusta ja sen olisi raportoitava kerätyistä tiedoista säännöllisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
- (49) Ohjelma olisi perustettava seitsemäksi vuodeksi, jotta sen kesto vastaisi neuvoston asetuksella (EU, Euratom) 2020/2093¹ vuosiksi 2021–2027 vahvistetun monivuotisen rahoituskehysten, jäljempänä 'vuosien 2021–2027 monivuotinen rahoituskehys', kesto.

¹ Neuvoston asetus (EU, Euratom) 2020/2093, annettu 17 päivänä joulukuuta 2020, vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehysten vahvistamisesta (EUVL L 433I, 22.12.2020, s. 11).

- (50) Tässä asetuksessa vahvistetaan ohjelman rahoituspuitteet, joita Euroopan parlamentti ja neuvosto pitävät ensisijaisena rahoitusohjeenaan vuosittaisessa talousarviomenettelyssä talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi 16 päivänä joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen¹ 18 kohdan mukaisesti.
- (51) Tähän ohjelmaan sovelletaan varainhoitoasetusta. Varainhoitoasetuksessa vahvistetaan unionin talousarvion toteuttamista koskevat säännöt, mukaan lukien avustuksia, myös kolmansille osapuolille myönnettäviä avustuksia, palkintoja, hankintoja, välillistä hallinnointia, rahoitusvälineitä, talousarviotakuita, rahoitusapua ja ulkopuolisten asiantuntijoiden kulujen korvaamista koskevat säännöt.
- (52) Tämän asetuksen mukaiset rahoitusmuodot ja toteutusmenetelmät olisi valittava sen perusteella, miten niillä voidaan saavuttaa toimien erityistavoitteet ja saada tuloksia, ottaen erityisesti huomioon tarkastusten kustannukset, hallinnollinen rasitus ja hallinnollisen yksinkertaistamisen tarve erityisesti hakuprosessissa kaikkia osapuolia hyödyttävällä tavalla, ja ennakoitu noudattamatta jättämisen riski. Valintaa tehtäessä olisi harkittava kertakorvausten, yksikkökustannusten ja kiinteiden määrien käyttämistä sekä varainhoitoasetuksen 125 artiklan 1 kohdassa tarkoitettun rahoituksen, joka ei perustu toimien kustannuksiin, käyttämistä.

¹ EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28.

(53) Varainhoitoasetuksen, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 883/2013¹ sekä neuvoston asetusten (EY, Euratom) N:o 2988/95², (Euratom, EY) N:o 2185/96³ ja (EU) 2017/1939⁴ mukaisesti unionin taloudellisia etuja on suojattava oikeasuhteisin toimenpitein, joita ovat sääntöjenvastaisuuksien, mukaan lukien petokset, ehkäisemiseen, havaitsemiseen, korjaamiseen ja tutkimiseen sekä hukattujen, aiheettomasti maksettujen tai virheellisesti käytettyjen varojen takaisinperintään ja soveltuvin osin hallinnollisten seuraamusten määräämiseen liittyvät toimenpiteet. OLAFilla on valtuudet erityisesti asetusten (Euratom, EY) N:o 2185/96 ja (EU, Euratom) N:o 883/2013 mukaisesti tehdä hallinnollisia tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset, selvittääkseen, onko kyse petoksesta, lahjonnasta tai muusta laittomasta toiminnasta, joka vahingoittaa unionin taloudellisia etuja. Euroopan syyttäjänvirastolla (EPPO) on asetuksen (EU) 2017/1939 mukaisesti valtuudet tutkia unionin taloudellisia etuja vahingoittavia rikoksia sekä nostaa niistä syyte Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2017/1371⁵ mukaisesti. Unionin rahoitusta saavien henkilöiden ja yhteisöjen on varainhoitoasetuksen mukaisesti toimittava täydessä yhteistyössä unionin taloudellisten etujen suojaamiseksi, myönnettävä komissiolle, OLAFille, tilintarkastustuomioistuimelle ja niiden jäsenvaltioiden osalta, jotka osallistuvat asetuksen (EU) 2017/1939 mukaiseen tiiviimpään yhteistyöhön, EPPOlle tarvittavat oikeudet ja valtuudet ja varmistettava, että unionin varojen hoitamiseen osallistuvat kolmannet osapuolet myöntävät vastaavat oikeudet.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) N:o 883/2013, annettu 11 päivänä syyskuuta 2013, Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 ja neuvoston asetuksen (Euratom) N:o 1074/1999 kumoamisesta (EUVL L 248, 18.9.2013, s. 1).

² Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta (EYVL L 312, 23.12.1995, s. 1).

³ Neuvoston asetus (Euratom, EY) N:o 2185/96, annettu 11 päivänä marraskuuta 1996, komission paikan päällä suorittamista tarkastuksista ja todentamisista Euroopan yhteisöjen taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten ja muiden väärinkäytösten estämiseksi (EYVL L 292, 15.11.1996, s. 2).

⁴ Neuvoston asetus (EU) 2017/1939, annettu 12 päivänä lokakuuta 2017, tiiviimmän yhteistyön toteuttamisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) perustamisessa (EUVL L 283, 31.10.2017, s. 1).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/1371, annettu 5 päivänä heinäkuuta 2017, unionin taloudellisiin etuihin kohdistuvien petosten torjunnasta rikosoikeudellisin keinoin (EUVL L 198, 28.7.2017, s. 29).

- (54) Olisi oltava mahdollista erityisin kriteerein myöntää huippuosaamismerkki sellaisille laadukkaille ehdotuksille toimiksi, jotka ovat ohjelman mukaisesti tukikelpoisia mutta joita ei voida rahoittaa siitä talousarviorajoitteiden vuoksi. Huippuosaamismerkillä tunnustetaan ehdotuksen laadukkuus ja yksinkertaistetaan vaihtoehdoisen rahoituksen etsimistä Euroopan aluekehitysrahastosta tai Euroopan sosiaalirahasto plussasta. Toimista, joista voitaisiin myöntää huippuosaamismerkki, olisi annettava lisätietoja asianomaisissa ehdotuspyynnöissä.
- (55) Ottaen huomioon SEUT 349 artiklan ja komission 24 päivänä lokakuuta 2017 antaman tiedonannon "Vahvempi ja uudistettu strateginen kumppanuus EU:n syrjäisimpien alueiden kanssa" olisi arvostettava kyseisessä artiklassa tarkoitettujen alueiden erityistä myötävaikutusta unionin kulttuuriseen monimuotoisuuteen sekä niiden roolia vaihtotoiminnan, mukaan lukien liikkuvuuden välityksellä, sekä kolmansien maiden, erityisesti niiden naapurimaiden, kansalaisten ja organisaatioiden kanssa tehtävän yhteistyön edistämisessä. Merentakaisiin maihin ja merentakaisille alueille sijoittautuneet henkilöt ja yhteisöt voivat neuvoston päätöksen 2013/755/EU¹ nojalla ja ottaen huomioon merentakaisten maiden ja alueiden myötävaikutuksen unionin kansainväliseen kulttuurivaikutukseen, saada rahoitusta ohjelman sääntöjen ja tavoitteiden sekä sellaisten mahdollisten järjestelyjen mukaisesti, joita sovelletaan siihen jäsenvaltioon, johon kyseinen merentakainen maa tai alue on sidoksissa. Näin ihmiset voisivat hyötyä yhtäläisesti kulttuurialan ja luovien toimialojen tarjoamista kilpailueduista, etenkin talouskasvusta ja työllisyysvaikutuksista.

¹ Neuvoston päätös 2013/755/EU, annettu 25 päivänä marraskuuta 2013, merentakaisten maiden ja alueiden assosiaatiosta Euroopan unioniin (MMA-assosiaatiopäätös) (EUVL L 344, 19.12.2013, s. 1).

- (56) Sen varmistamiseksi, että ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistymistä arvioidaan tehokkaasti, komissiolle olisi siirrettävä valta hyväksyä säädösvallan siirron nojalla annettavia delegoituja säädöksiä SEUT 290 artiklan mukaisesti seuranta- ja arviointikehyksen laatimiseksi ja ohjelman indikaattorien tarkistamiseksi. On erityisen tärkeää, että komissio asiaa valmistellessaan toteuttaa asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla, ja että nämä kuulemiset toteutetaan paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa¹ vahvistettujen periaatteiden mukaisesti. Jotta voitaisiin erityisesti varmistaa tasavertainen osallistuminen delegoitujen säädösten valmisteluun, Euroopan parlamentille ja neuvostolle toimitetaan kaikki asiakirjat samaan aikaan kuin jäsenvaltioiden asiantuntijoille, ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asiantuntijoilla on järjestelmällisesti oikeus osallistua komission asiantuntijaryhmien kokouksiin, joissa valmistellaan delegoituja säädöksiä.

¹ EUVL L 123, 12.5.2016, s. 1.

- (57) Varainhoitoasetuksen 193 artiklan 2 kohdan mukaisesti avustus voidaan myöntää jo aloitettuun toimeen edellyttäen, että hakija voi osoittaa, että toimi oli aloitettava ennen avustussopimuksen allekirjoittamista. Ennen avustushakemuksen jättämispäivää aiheutuneisiin kustannuksiin ei kuitenkaan voi myöntää unionin rahoitusta paitsi asianmukaisesti perustelluissa poikkeustapauksissa. Varainhoitoasetuksen 193 artiklan 4 kohdan mukaisesti ennen toiminta-avustusta koskevan avustushakemuksen jättämispäivää aiheutuneisiin kustannuksiin ei myöskään voi myöntää unionin rahoitusta, ja avustussopimus on allekirjoitettava neljän kuukauden kuluessa avustuksen saajan varainhoitovuoden alkamisesta. Jotta vältettäisiin unionin tuen keskeytyminen, joka voisi vahingoittaa unionin etuja, rahoituspäätöksessä olisi voitava säätää vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyyksen alkuun ajoittuvan rajoitetun määräajan puitteissa ja ainoastaan asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa, että toiminnot ja kustannukset ovat avustuskelpoisia 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen, vaikka kyseiset toiminnot olisi toteutettu ja kyseiset kustannukset olisivat aiheutuneet ennen avustushakemuksen jättämistä.
- (58) Paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen 22 ja 23 kohdan nojalla ohjelmaa olisi arvioitava erityisten seurantavaatimusten mukaisesti kerättyjen tietojen perusteella välttäen samalla erityisesti jäsenvaltioille aiheutuvaa hallinnollista raskautta ja ylisääntelyä. Kyseisiin vaatimuksiin olisi tarvittaessa sisällyttävä mitattavissa olevia indikaattoreita, joiden perusteella arvioidaan ohjelman käytännön vaikutuksia.

- (59) Jotta voidaan varmistaa tämän asetuksen yhdenmukainen täytäntöönpano, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa työohjelmien hyväksymistä varten. Tätä täytäntöönpanovaltaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011¹ mukaisesti. Tässä asetuksessa säädettyjen määräaikojen olisi erityisesti oltava oikeasuhteisia, ja niillä olisi annettava komitean jäsenille mahdollisuus tarkastella ehdotusta täytäntöönpanosäädökseksi varhaisessa vaiheessa ja tehokkaasti ja ilmaista näkemyksensä.
- (60) On tarpeen varmistaa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1295/2013² perustetun Luova Eurooppa -ohjelman (2014–2020), jäljempänä 'vuosien 2014–2020 ohjelma', asianmukainen saattaminen päätökseen, erityisesti monivuotisten hallinnointijärjestelyjen, kuten teknisen ja hallinnollisen avun rahoituksen, jatkuminen. Teknisellä ja hallinnollisella avulla olisi tarvittaessa varmistettava 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen niiden toimien hallinnointi, joita ei ole vuosien 2014–2020 ohjelman puitteissa vielä saatettu loppuun 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä.
- (61) Tässä asetuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja otetaan huomioon erityisesti perusoikeuskirjassa tunnustetut periaatteet. Tällä asetuksella pyritään erityisesti varmistamaan, että noudatetaan täysimääräisesti oikeutta naisten ja miesten tasa-arvoon sekä oikeutta syrjimättömyyteen sukupuolen, rodun, etnisen alkuperän, uskonnon tai vakaumuksen, vammaisuuden, iän tai sukupuolisen suuntautumisen perusteella perusoikeuskirjan 21 ja 23 artiklan mukaisesti. Tässä asetuksessa noudatetaan myös vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa Yhdistyneiden kansakuntien yleissopimusta.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1295/2013, annettu 11 päivänä joulukuuta 2013, Luova Eurooppa -ohjelman (2014–2020) perustamisesta ja päätösten N:o 1718/2006/EY, N:o 1855/2006/EY ja N:o 1041/2009/EY kumoamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 221).

- (62) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, vaan ne voidaan tavoitteiden ohjelmamaiden välisen luonteen, rahoitettujen liikkuvuus- ja yhteistyötoimien suuren määrän ja laajan maantieteellisen soveltamisalan, niiden oppimiseen liittyvän liikkuvuuden hyödyntämismahdollisuuksiin ja yleisemmin unionin integraatioon kohdistuvien vaikutusten sekä niiden voimakkaan kansainvälisen ulottuvuuden vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä SEU 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen kyseisten tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (63) Asetus (EU) N:o 1295/2013 olisi sen vuoksi kumottava 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen.
- (64) Jotta voidaan taata katkeamaton tuki asiaankuuluvalla politiikan alalla ja jotta ohjelman toteuttaminen voidaan aloittaa vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehyksen alusta, tämän asetuksen olisi tultava voimaan kiireellisesti ja sitä olisi sovellettava takautuvasti 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I luku

Yleiset säännökset

1 artikla

Kohde

Tällä asetuksella perustetaan Luova Eurooppa -ohjelma, jäljempänä 'ohjelma', vuosien 2021–2027 monivuotisen rahoituskehysten keston ajaksi.

Siinä vahvistetaan ohjelman tavoitteet, talousarvio vuosiksi 2021–2027, unionin rahoituksen muodot ja tällaista rahoitusta koskevat säännöt.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan

- 1) 'kulttuuri- ja luovilla aloilla' kaikkia aloja,
 - a) joiden toiminnoista monilla on potentiaalia synnyttää innovointia ja työpaikkoja, erityisesti henkiseen omaisuuteen perustuen; ja
 - i) joiden toiminnot perustuvat kulttuuriarvoihin ja taiteelliseen ja muuhun yksilölliseen tai kollektiiviseen luovaan ilmaisuun; ja

- ii) joiden toimintoihin sisältyy sellaisten tavaroiden ja palvelujen kehittäminen, luominen, tuotanto, levittäminen ja säilyttäminen, joihin sisältyy kulttuuri-ilmaisuja taikka taiteellista tai muuta luovaa ilmaisua, sekä tähän liittyvää toimintaa, kuten koulutus tai johtaminen;
- b) riippumatta siitä,
- i) onko kyseisten alojen toiminnot markkinasuuntautuneita vai ei-markkinasuuntautuneita;
 - ii) mikä on kyseisiä toimintoja toteuttavan järjestäytymismuoto; ja
 - iii) miten tämä järjestäytyminen rahoitetaan;

kyseisiin aloihin kuuluvat muun muassa arkkitehtuuri, arkistot, kirjastot ja museot, taidekäsityö, audiovisuaaliala (mukaan lukien elokuva, televisio, videopelit ja multimedia), aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö, muotoilu (mukaan lukien muotisuunnittelu), festivaalit, musiikki, kirjallisuus, esittävät taiteet (mukaan lukien teatteri ja tanssi), kirjat ja julkaisutoiminta, radio ja kuvataiteet;

- 2) 'oikeussubjektilla' luonnollista henkilöä tai kansallisen oikeuden, unionin oikeuden tai kansainvälisen oikeuden perusteella muodostettua ja tunnustettua oikeushenkilöä, jolla on oikeushenkilöllisyys ja joka voi omissa nimissään toimiessaan käyttää oikeuksia ja jolle voidaan asettaa velvoitteita, tai varainhoitoasetuksen 197 artiklan 2 kohdan c alakohdan tarkoitettua yhteisöä, joka ei ole oikeushenkilö;

- 3) 'rahoitusta yhdistävällä toimella' unionin talousarviosta tuettavia toimia, myös varainhoitoasetuksen 2 artiklan 6 alakohdassa tarkoitettuja rahoitusta yhdistäviä välineitä, jotka yhdistävät sekä unionin talousarviosta rahoitettavia tukimuotoja, joita ei makseta takaisin, ja rahoitusvälineitä että kehitysrahoituslaitosten tai muiden julkisten rahoituslaitosten sekä kaupallisten rahoituslaitosten ja sijoittajien rahoittamia, takaisin maksettavia tukimuotoja.

3 artikla

Ohjelman tavoitteet

1. Ohjelman yleistavoitteet ovat seuraavat:
 - a) vaalitaan, kehitetään ja edistetään Euroopan kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta ja kulttuuriperintöä;
 - b) parannetaan kulttuuri- ja luovien alojen kilpailukykyä ja taloudellista potentiaalia, erityisesti audiovisuaalialalla.

2. Ohjelman erityistavoitteet ovat seuraavat:
 - a) vahvistetaan taide- ja kulttuurialan yhteistyötä Euroopan tasolla, jotta voidaan tukea eurooppalaisten teosten luomista ja lujittaa Euroopan kulttuuri- ja luovien alojen taloudellista, sosiaalista ja kansainvälistä ulottuvuutta sekä innovointia ja liikkuvuutta sen puitteissa;
 - b) edistetään kilpailukykyä, skaalattavuutta, yhteistyötä, innovointia ja kestävyyttä, myös liikkuvuuden kautta Euroopan audiovisuaalialalla;

- c) edistetään poliittista yhteistyötä ja innovatiivisia toimia, joilla tuetaan ohjelman kaikkia toimintalinjoja ja edistetään monimuotoista, riippumatonta ja moniarvoista mediaympäristöä ja medialukutaitoa, vahvistaen näin taiteellisen ilmaisun vapautta, kulttuurienvälistä vuoropuhelua ja sosiaalista osallisuutta.

3. Ohjelmaan kuuluvat seuraavat toimintalinjat:

- a) Kulttuurin toimintalinja, joka kattaa kulttuuri- ja luovat alat, audiovisuaalialaa lukuun ottamatta;
- b) Median toimintalinja, joka kattaa audiovisuaalialan;
- c) Monialainen toimintalinja, joka kattaa kaikkia kulttuuri- ja luovia aloja risteävät toimet.

4. Kulttuurin itseisarvon ja taloudellisen arvon tunnustaen ohjelman tavoitteisiin on pyrittävä toimilla, joilla on eurooppalaista lisäarvoa. Eurooppalainen lisäarvo on varmistettava muun muassa seuraavin tavoin:

- a) alueellisia, kansallisia, kansainvälisiä ja muita unionin ohjelmia ja politiikkoja täydentävät ohjelmamaiden väliset toimet ja toiminnot, jotka korostavat eurooppalaisia yhteisiä juuria ja kulttuurista moninaisuutta;
- b) kulttuurialan ja luovien toimialojen organisaatioiden ja ammattilaisten rajatylittävä yhteistyö, myös liikkuvuuden kautta, ja tällaisen yhteistyön mahdollisuudet vastata yhteisiin haasteisiin, mukaan lukien digitalisaatio, sekä edistää kulttuurin saatavuutta, kansalaisten aktiivista osallistumista ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua;

- c) mittakaavaedut sekä kasvu ja työllisyys, jotka unionin tuella voidaan saavuttaa luomalla vipuvaikutuksia lisärahoituksen saamiseksi;
 - d) tarjoamalla tasavertaisemmat toimintaedellytykset Median toimintalinjan puitteissa eurooppalaista lisäarvoa omaavilla toimilla, joissa otetaan huomioon eri maiden erityispiirteet erityisesti sisällön tuottamista ja levittämistä sekä saatavuutta, niiden markkinoiden kokoa ja erityispiirteitä sekä niiden kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta koskevilta osin tavalla, joka laajentaa audiovisuaalialan kapasiteetiltaan erilaisten maiden osallistumista ja lujittaa yhteistyötä kyseisten maiden välillä.
5. Ohjelman tavoitteita on edistettävä osallisuutta, tasa-arvoa, monimuotoisuutta ja osallistumista rohkaisevalla tavalla; nämä tavoitteet on tarvittaessa saavutettava erityisillä kannustimilla, joilla
- a) varmistetaan, että vammaiset henkilöt, vähemmistöihin kuuluvat henkilöt ja sosiaalisesti syrjäytyneisiin ryhmiin kuuluvat henkilöt pääsevät osallisiksi kulttuuri- ja luovista aloista, ja kannustetaan heidän aktiivista osallistumista näihin aloihin, mukaan lukien sekä luovan prosessin että yleisötyön osalta; ja
 - b) edistetään sukupuolten tasa-arvoa luovuuden, talouskasvun ja innovoinnin erityisenä vauhdittajana.

4 artikla

Ohjelmaan sisältyvät toimet

Ohjelmasta tuetaan toimia, jotka ovat 5, 6 ja 7 artiklassa esitettyjen painopisteiden ja liitteessä I esitettyjen kuvausten mukaisia.

5 artikla

Kulttuurin toimintalinja

1. Kulttuurin toimintalinjalla on 3 artiklassa tarkoitettujen ohjelman tavoitteiden mukaisesti seuraavat painopisteet:
 - a) vahvistetaan ohjelmamaiden välistä yhteistyötä ja eurooppalaisten teosten luomisen, levityksen ja näkyvyyden rajatylittävää ulottuvuutta sekä kulttuurialan ja luovien toimialojen toimijoiden liikkuvuutta;
 - b) lisätään kulttuurin saatavuutta ja siihen osallistumista sekä lisätään yleisön osallistumista ja parannetaan yleisötyötä kaikkialla Euroopassa;
 - c) edistetään yhteiskunnan selviytymiskykyä ja lisätään sosiaalista osallisuutta sekä kulttuurienvälistä vuoropuhelua kulttuurin ja kulttuuriperinnön kautta;
 - d) vahvistetaan Euroopan kulttuuri- ja luovien alojen, myös kyseisillä aloilla toimivien henkilöiden, valmiuksia vaalia lahjakkuutta, innovoida, menestyä ja luoda työpaikkoja ja kasvua;

- e) lujitetaan eurooppalaista identiteettiä ja arvoja kulttuuritietoisuudella, taidekasvatuksella ja kulttuuriin pohjautuvalla luovuudella koulutuksessa;
 - f) edistetään Euroopan kulttuuri- ja luovien alojen, myös ruohonjuuritason organisaatioiden ja mikro-organisaatioiden, valmiuksien kehittämistä, jotta ne voivat toimia kansainvälisesti;
 - g) edistetään kansainvälisiin suhteisiin liittyvää unionin globaalia strategiaa kulttuurin välityksellä.
2. Toimet, joiden avulla pyritään tämän artiklan 1 kohdassa esitettyihin painopisteisiin, esitetään liitteessä I olevassa 1 jaksossa.

6 artikla

Median toimintalinja

1. Median toimintalinjalla on 3 artiklassa tarkoitettujen ohjelman tavoitteiden mukaisesti seuraavat painopisteet:
- a) lahjakkuuden, osaamisen ja taitojen vaaliminen sekä rajat ylittävän yhteistyön, liikkuvuuden ja innovoinnin edistäminen eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten luomisessa ja tuotannossa kannustaen näin yhteistyöhön jäsenvaltioiden välillä, joilla on erilaiset audiovisuaaliset valmiudet;

- b) eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten liikkuvuuden, myyninedistämisen, verkkolevityksen ja teatterilevityksen tehostaminen unionissa ja kansainvälisesti uudessa digitaalisessa ympäristössä, myös innovatiivisten liiketoimintamallien avulla;
 - c) eurooppalaisten audiovisuaalisten teosten, myös perinneteosten, edistäminen sekä kaikenikäisten yleisöjen, erityisesti nuorten, osallistumisen ja syntymisen tukeminen kaikkialla Euroopassa ja sen ulkopuolella.
2. Tämän artiklan 1 kohdassa esitettyjä painopisteitä käsitellään tukemalla eurooppalaisten teosten kehittämistä, tuotantoa, edistämistä ja levitystä sekä tukemalla kyseisten teosten saatavuutta, jonka tavoitteena on saavuttaa erilaisia yleisöjä Euroopan sisällä ja sen ulkopuolella, mukautuen näin uuteen markkinakehitykseen ja tuetaan direktiivin 2010/13/EU täytäntöönpanoa.
3. Toimet, joiden avulla pyritään tämän artiklan 1 kohdassa esitettyihin painopisteisiin, esitetään liitteessä I olevassa 2 jaksossa.

7 artikla

Monialainen toimintalinja

1. Monialaisella toimintalinjalla on 3 artiklassa tarkoitettujen ohjelman tavoitteiden mukaisesti seuraavat painopisteet:
 - a) tuetaan alojen ja ohjelmamaiden välistä poliittista yhteistyötä, mukaan luettuna kulttuurin roolin edistämistä sosiaalisessa osallisuudessa koskeva yhteistyö ja taiteellista vapautta koskeva yhteistyö, ja edistetään ohjelman näkyvyyttä ja tuetaan ohjelman tulosten siirrettävyyttä;
 - b) rohkaistaan innovatiivisten toimintamallien soveltamista sisällön luomiseen, levitykseen ja edistämiseen sekä sisällön käyttöön kaikilla kulttuuri- ja luovilla aloilla ja muilla aloilla, myös ottamalla huomioon digitalisaation, mikä kattaa sekä kaupallisen että ei-kaupallisen ulottuvuuden;
 - c) edistetään monialaisia toimia, joilla pyritään sopeutumaan media-alaan kohdistuviin rakenteellisiin ja teknologisiin muutoksiin, myös vahvistamalla vapaata, monimuotoista ja moniarvoista mediaympäristöä, korkealaatuista journalismia ja medialukutaitoa, myös digitaalisessa ympäristössä;
 - d) tuetaan ohjelmayhteyspisteiden perustamista osallistuvissa maissa ja ohjelmayhteyspisteiden toimintaa sekä edistetään rajatylittävää yhteistyötä ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa kulttuuri- ja luovien alojen piirissä.

2. Toimet, joiden avulla pyritään tämän artiklan 1 kohdassa esitettyihin painopisteisiin, esitetään liitteessä I olevassa 3 jaksossa.

8 artikla

Talousarvio

1. Rahoituspuitteet ohjelman toteuttamiseksi 1 päivän tammikuuta 2021 ja 31 päivän joulukuuta 2027 välisellä kaudella ovat 1 842 000 000 euroa käypinä hintoina.
2. Asetuksen (EU, Euratom) 2020/2093 5 artiklassa säädetyn ohjelmakohtaisen mukautuksen nojalla tämän artiklan 1 kohdassa esitettyyn määrään lisätään 600 000 000 euron lisämääräraha vuoden 2018 hintoina kyseisen asetuksen liitteen II mukaisesti.
3. Tämän artiklan 1 kohdassa esitetyn määrän ohjeellinen jakautuminen on seuraava:
 - a) vähintään 33 prosenttia 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen (Kulttuurin toimintalinja);
 - b) vähintään 58 prosenttia 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen (Median toimintalinja);
 - c) enintään 9 prosenttia 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen (Monialainen toimintalinja).

4. Tämän artiklan 2 kohdassa esitetyn määrän ohjeellinen jakautuminen on seuraava:
- a) vähintään 33 prosenttia 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen (Kulttuurin toimintalinja);
 - b) vähintään 58 prosenttia 3 artiklan 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen (Median toimintalinja);
 - c) enintään 9 prosenttia 3 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitettuun tavoitteeseen (Monialainen toimintalinja).
5. Edellä 1 ja 2 kohdassa esitettyjä määriä voidaan käyttää ohjelman toteuttamista koskevaan tekniseen ja hallinnolliseen apuun, kuten valmistelu-, seuranta-, valvonta-, tarkastus- ja arviointitoimintaan, mukaan lukien sisäiset tietotekniikkajärjestelmät.
6. Tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa esitettyjen määrien lisäksi ja ohjelman kansainvälisen ulottuvuuden edistämistä varten voidaan asettaa käyttöön lisärahoitusosuuksia naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välineen perustamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella ja liittymistä valmistelevan tukivälineen (IPA III) perustamisesta annettavalla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella tämän asetuksen mukaisesti toteutettujen ja hallinnoitavien toimien tukemiseksi. Tällaiset osuudet rahoitetaan kyseisten välineiden perustamisesta annettujen asetusten mukaisesti.

7. Jäsenvaltioille yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa myönnettyjä varoja voidaan asianomaisen jäsenvaltion pyynnöstä siirtää ohjelman käyttöön Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahasto plussaa, koheesiorahastoa, oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa ja Euroopan meri- ja kalatalous- ja vesiviljelyrahastoa koskevista yleisistä säännöksistä ja rahoitussäännöistä sekä turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoa, sisäisen turvallisuuden rahastoa ja rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitusvälinettä koskevista rahoitussäännöistä annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen, jäljempänä 'yhteisiä säännöksiä koskeva asetus', 26 artiklassa vahvistettavin edellytyksin. Komissio käyttää kyseisiä varoja suoraan varainhoitoasetuksen 62 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti tai välillisesti kyseisen alakohdan c alakohdan mukaisesti. Kyseiset varat on käytettävä asianomaisen jäsenvaltion hyväksi.
8. Useamman kuin yhden varainhoitovuoden aikana toteutettavia toimia koskevat talousarviositoumukset voidaan jakaa usealle eri varainhoitovuodelle vuotuisiksi eriksi. Kyseiset sitoumukset saavat olla enintään 40 prosenttia 1 kohdassa esitetystä määrästä.

9 artikla

Ohjelmaan osallistuvat kolmannet maat

1. Ohjelmaan voivat osallistua seuraavat kolmannet maat sillä edellytyksellä, että ne maksavat ohjelmaan rahoitusosuuden:
 - a) Euroopan vapaakauppaliiton jäsenet, jotka ovat Euroopan talousalueen jäseniä, Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti;
 - b) unioniin liittymässä olevat maat, ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokkaat niitä koskevissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;
 - c) Euroopan naapuruuspolitiikan maat niitä koskevissa puitesopimuksissa ja assosiaationeuvoston päätöksissä tai vastaavissa sopimuksissa vahvistettujen, kyseisten maiden osallistumista unionin ohjelmiin koskevien yleisten periaatteiden ja yleisten ehtojen mukaisesti sekä unionin ja kyseisten maiden välisissä sopimuksissa vahvistettujen erityisten edellytysten mukaisesti;

- d) muut kolmannet maat kunkin kolmannen maan osallistumisesta mihin tahansa unionin ohjelmaan tehdyssä erityisessä sopimuksessa vahvistettujen edellytysten mukaisesti edellyttäen, että kyseisellä sopimuksella
- i) varmistetaan oikeudenmukainen tasapaino unionin ohjelmiin osallistuvan kolmannen maan maksamien rahoitusosuuksien ja sen saamien hyötyjen välillä;
 - ii) vahvistetaan ohjelmiin osallistumisen edellytykset, mukaan lukien yksittäisiin ohjelmiin maksettavien rahoitusosuuksien laskentatapa ja ohjelmien hallintokustannukset;
 - iii) ei anneta kolmannelle maalle unionin ohjelmaa koskevaa päätösvaltaa;
 - iv) taataan unionin oikeus varmistaa varainhoidon moitteettomuus ja suojata taloudellisia etujaan.

Ensimmäisen alakohdan d alakohdan ii alakohdassa tarkoitettut rahoitusosuudet ovat käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettut maat voivat osallistua Median toimintalinjaan ja Monialaiseen toimintalinjaan edellyttäen, että direktiivissä 2010/13/EU säädettyjä edellytyksiä noudatetaan.
3. Edellä 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen maiden kanssa tehdyissä sopimuksissa voidaan poiketa 2 kohdassa säädettyistä velvoitteista asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa.

4. Tämän artiklan 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettut maat, jotka osallistuivat täysimääräisesti vuosien 2014–2020 ohjelmaan, voivat väliaikaisesti osallistua täysimääräisesti ohjelmaan, jos ne voivat osoittaa toteuttaneensa konkreettisia toimia kansallisen lainsäädäntönsä mukauttamiseksi direktiiviin 2010/13/EU, mukaan lukien siihen direktiivillä (EU) 2018/1808 tehdyt muutokset.
5. Tämän artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettut maat voivat jatkaa ohjelmaan osallistumista 31 päivän joulukuuta 2022 jälkeen, jos ne esittävät komissiolle todisteet siitä, että ne ovat täyttäneet direktiivissä 2010/13/EU säädetyt edellytykset.
6. Niiden maiden, jotka poikkeuksellisesti osallistuvat Kulttuurin toimintalinjaan mutta jotka eivät täytä Median toimintalinjaan ja Monialaiseen toimintalinjaan osallistumisen edellytyksiä tämän artiklan 2 kohdan mukaisesti, on voitava osallistua 7 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettua painopistettä vastaaviin toimiin.

10 artikla

Muut kolmannet maat

Jos se on unionin edun mukaista, ohjelmasta voidaan tukea yhteistyötä muiden kuin 9 artiklassa tarkoitettujen kolmansien maiden kanssa sellaisten toimien osalta, joita rahoitetaan 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti ulkoisen rahoituksen välineistä käyttöön otetuilla lisärahoitusosuuksilla.

11 artikla

Yhteistyö kansainvälisten organisaatioiden ja Euroopan audiovisuaalisen observatorion kanssa

1. Ohjelman soveltamisalaan kuuluvilla aloilla toimivat kansainväliset organisaatiot voivat osallistua ohjelmaan varainhoitoasetuksen mukaisesti.
2. Unioni on observatorion jäsen koko ohjelman ajan. Unionin osallistuminen observatorion toimintaan edistää osaltaan Median toimintalinjan painopisteiden toteutumista. Komissio edustaa unionia sen suhteissa observatorioon. Median toimintalinjasta tuetaan observatorion jäsenmaksun maksamista unionin puolesta sekä audiovisuaalialaa koskevien tietojen keruuta ja analysointia.

12 artikla

Tietojen kerääminen kulttuurialasta ja luovista toimialoista

Kulttuuri- ja luovien alojen kehitystä koskevan näyttöpohjan vahvistamiseksi ja niiden Euroopan taloudelle ja yhteiskunnalle antaman myötävaikutuksen mittaamiseksi ja analysoimiseksi komissio kerää asianmukaisia tietoja hyödyntäen tarvittaessa asiantuntemustaan sekä tapauksen mukaan Euroopan neuvoston, OECD:n, Unescon ja asiaankuuluvien tutkimuslaitosten asiantuntemusta. Komissio raportoi kerätyistä tiedoista säännöllisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Komissio jakaa kerättyjä tietoja koskevat asiaankuuluvat havainnot sidosryhmien kanssa.

13 artikla

Unionin rahoituksen toteutus ja toteutuskeinot

1. Ohjelman toteutuksessa käytetään suoraa hallinnointia varainhoitoasetuksen mukaisesti tai välillistä hallinnointia kyseisen asetuksen 62 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettujen elinten kanssa.
2. Ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta missä tahansa varainhoitoasetuksessa vahvistetussa muodossa; rahoitusmuotoja ovat erityisesti avustukset, palkinnot ja hankinnat. Lisäksi ohjelmasta voidaan myöntää rahoitusta sellaisten rahoitusvälineiden avulla, jotka kuuluvat rahoitusta yhdistäviin toimiin.
3. Ohjelman mukaiset rahoitusta yhdistävät toimet toteutetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/...¹⁺ ja varainhoitoasetuksen X osaston mukaisesti.
4. Riski, joka liittyy varojen perintään takaisin tuensaajilta, voidaan kattaa keskinäiseen vakuutusjärjestelmään suoritettavilla maksuilla, jotka katsotaan varainhoitoasetuksessa tarkoitetuksi riittäväksi vakuudeksi. Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/...²⁺⁺ 37 artiklan säännöksiä sovelletaan.

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/..., annettu ... päivänä ...kuuta ..., (EUVL L ...).

⁺ Virallinen lehti: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS 74/20 (2020/0108 (COD)) olevan asetuksen numero ja lisätään alaviitteeseen kyseisen asetuksen numero, päivämäärä, antajat, nimi ja julkaisuviite.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/..., annettu ... päivänä ...kuuta ..., tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta "Euroopan horisontti" perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L..., ..., s. ...).

⁺⁺ Virallinen lehti: lisätään tekstiin asiakirjassa PE-CONS ST 7064/20 (2018/0224 (COD)) olevan asetuksen numero ja lisätään alaviitteeseen kyseisen asetuksen numero, päivämäärä, antajat, nimi ja julkaisuviite.

5. Kulttuuri- ja luovilla aloilla toimivilla yhteisöillä, jotka ovat kahden viimeksi kuluneen vuoden aikana saaneet yli 50 prosenttia vuosituloistaan julkisista lähteistä, katsotaan olevan riittävät taloudelliset, ammatilliset ja hallinnolliset valmiudet ohjelman mukaisten toimintojen toteuttamiseksi. Niiltä ei saa vaatia muita asiakirjoja näiden valmiuksien osoittamiseksi.

14 artikla

Unionin taloudellisten etujen suojaaminen

Jos jokin kolmas maa osallistuu ohjelmaan kansainvälisen sopimuksen nojalla tehdyn päätöksen tai jonkin muun oikeudellisen välineen perusteella, kyseisen kolmannen maan on myönnettävä toimivaltaiselle tulojen ja menojen hyväksyjälle, OLAFille ja tilintarkastustuomioistuimelle tarvittavat oikeudet ja valtuudet, jotta ne voivat käyttää toimivaltaansa kattavasti. OLAFin osalta tällaisiin oikeuksiin kuuluu asetuksessa (EU, Euratom) N:o 883/2013 säädetty oikeus tehdä tutkimuksia, mukaan lukien paikan päällä suoritettavat tarkastukset ja todentamiset.

15 artikla

Työohjelmat

1. Ohjelma toteutetaan varainhoitoasetuksen 110 artiklassa tarkoitettujen vuotuisten työohjelmien kautta. Vuotuisissa työohjelmissa ilmoitetaan kuhunkin toimeen osoitettu määrä ja esitetään tarvittaessa rahoitusta yhdistäviä toimia varten varattu kokonaismäärä. Vuotuisissa työohjelmissa on myös oltava alustava toteutusaikataulu.

2. Komissio hyväksyy vuotuiset työohjelmat täytäntöönpanosäädöksillä. Nämä täytäntöönpanosäädökset hyväksytään 24 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen.

II luku

Avustukset ja osallistumiskelpoiset yhteisöt

16 artikla

Avustukset

1. Avustusten myöntämiseen ohjelmasta ja niiden hallinointiin sovelletaan varainhoitoasetuksen VIII osaston säännöksiä.
2. Hakemusten asianmukaisen arvioinnin varmistamiseksi arviointikomiteoiden jäsenet voivat olla ulkopuolisia asiantuntijoita. Ulkopuolisilla asiantuntijoilla on oltava arvioitavaan alaan liittyvä ammatillinen tausta ja tarvittaessa hakemuksen kohteena olevan maantieteellisen alueen tuntemus.

3. Varainhoitoasetuksen 193 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan a alakohdan mukaisesti ja poiketen siitä, mitä kyseisen asetuksen 193 artiklan 4 kohdassa säädetään, tämän asetuksen nojalla tuetut toiminnot ja niihin liittyvät vuonna 2021 aiheutuneet kustannukset voidaan rahoituspäätöksessä asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa katsoa avustuskelpoisiksi 1 päivästä tammikuuta 2021 alkaen, vaikka kyseiset toiminnot olisi toteutettu tai kyseiset kustannukset olisivat aiheutuneet ennen avustushakemuksen jättämistä. Varainhoitovuoden 2021 toiminta-avustuksia koskevat avustussopimukset voidaan poikkeuksellisesti allekirjoittaa kuuden kuukauden kuluessa avustuksen saajan varainhoitovuoden alkamisesta.
4. Ohjelman toimissa on tarvittaessa vahvistettava asianmukaiset kriteerit sukupuolten tasaarvoisuuden edistämiseksi.

17 artikla

Osallistumiskelpoiset yhteisöt

1. Varainhoitoasetuksen 197 artiklassa säädettyjen perusteiden lisäksi sovelletaan tässä artiklassa vahvistettuja osallistumiskelpoisuusperusteita.
2. Seuraavat kulttuuri- ja luovilla aloilla toimivat yhteisöt voivat osallistua ohjelmaan:
 - a) oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet
 - i) jäsenvaltioon tai kyseiseen jäsenvaltioon sidoksissa olevaan merentakaiseen maahan tai alueelle;

- ii) ohjelmaan assosioituneeseen kolmanteen maahan; tai
 - iii) työohjelmassa mainittuun kolmanteen maahan 3 ja 4 kohdassa vahvistetuin edellytyksin;
- b) unionin oikeuden mukaisesti perustetut oikeussubjektit;
 - c) kansainväliset järjestöt.
3. Kulttuuri- ja luovilla aloilla toimivat oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut ohjelmaan, voivat poikkeustapauksissa osallistua ohjelmaan, jos tällainen osallistuminen on tarpeen tietyn toimen tavoitteiden saavuttamiseksi.
4. Kulttuuri- ja luovilla aloilla toimivat oikeussubjektit, jotka ovat sijoittautuneet johonkin kolmanteen maahan, joka ei ole assosioitunut ohjelmaan, vastaavat periaatteessa omista osallistumiskustannuksistaan. Jos se on unionin edun mukaista, tällaisten oikeussubjektien osallistumiskustannukset voidaan kattaa 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti ulkoisen rahoituksen välineistä käyttöön otetuilla lisärahoitusosuuksilla.

III luku

Yhteisvaikutukset ja täydentävyys

18 artikla

Täydentävyys

Komissio varmistaa yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ohjelman yleisen yhdenmukaisuuden ja täydentävyyden asiaankuuluvien unionin toimintalinjojen ja ohjelmien kanssa, erityisesti niiden, jotka liittyvät sukupuolten tasapuoliseen edustukseen, koulutukseen, etenkin digitaaliseen koulutukseen ja medialukutaitoon, nuorisoon ja solidaarisuuteen, työllisyyteen ja sosiaaliseen osallisuuteen, etenkin sosiaalisesti syrjäytyneiden ryhmien ja vähemmistöjen osallisuuteen, tutkimukseen, teknologiaan ja innovointiin, myös sosiaaliseen innovointiin, elinkeinoelämään ja yrityksiin, maatalouteen ja maaseudun kehittämiseen, ympäristöön ja ilmastotoimiin, koheesioon, alue- ja kaupunkipolitiikkaan, kestävään matkailuun, valtiontukeen, liikkuvuuteen sekä kansainväliseen yhteistyöhön ja kehitysasioihin.

19 artikla

Kumulatiivinen ja vaihtoehtoinen rahoitus

1. Toimi, joka on saanut rahoitusta ohjelmasta, voi saada rahoitusta myös jostakin muusta unionin ohjelmasta, myös yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen mukaisista rahastoista, edellyttäen että rahoitusosuuksilla ei kateta samoja kustannuksia. Unionin asiaankuuluvan ohjelman sääntöjä sovelletaan sitä vastaavaan toimelle myönnettyyn rahoitusosuuteen. Kumulatiivisen rahoituksen määrä ei saa ylittää toimen avustuskelpoisia kokonaiskustannuksia, ja unionin eri ohjelmista myönnettävä tuki voidaan laskea määräsuhteen mukaisesti.
2. Hankkeelle voidaan ohjelman puitteissa myöntää yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 45 artiklan 2 kohdassa määritelty huippuosaamismerkki, jos se täyttää seuraavat kumulatiiviset edellytykset:
 - a) se on arvioitu ohjelmaan perustuvan ehdotuspyynnön yhteydessä;
 - b) se täyttää kyseisessä ehdotuspyynnössä esitetyt laatua koskevat vähimmäisvaatimukset; ja
 - c) sitä ei voida rahoittaa kyseisen ehdotuspyynnön perusteella talousarviorajoitteiden takia.

Hanke, jolle on myönnetty tämän kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti huippuosaamismerkki, voi saada tukea Euroopan aluekehitysrahastosta tai Euroopan sosiaalirahasto plussasta yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 73 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

IV luku

Seuranta, arviointi ja valvonta

20 artikla

Seuranta ja raportointi

1. Laadulliset ja määrälliset indikaattorit, joiden avulla raportoidaan ohjelman edistymisestä 3 artiklassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamisessa, esitetään liitteessä II.
2. Sen varmistamiseksi, että ohjelman tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistymistä arvioidaan tehokkaasti, siirretään komissiolle valta antaa 22 artiklan mukaisesti delegoituja säädöksiä seuranta- ja arviointikehystä koskevien säännösten laatimiseksi, myös muuttamalla liitettä II indikaattorien tarkistamiseksi tai täydentämiseksi, jos se on tarpeen seurannan ja arvioinnin kannalta.
3. Tuloraportointijärjestelmällä on varmistettava, että ohjelman toteuttamisen ja tulosten seurannassa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti.
4. Sitä varten unionin varojen saajille ja tarvittaessa jäsenvaltioille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

21 artikla

Arviointi

1. Komissio suorittaa tietojen säännölliseen keräämiseen sekä sidosryhmien ja edunsaajien kuulemiseen perustuvat arvioinnit oikea-aikaisesti, jotta niitä voidaan hyödyntää päätöksenteossa.
2. Kun ohjelman toteuttamisesta on saatavilla riittävästi tietoa, mutta kuitenkin viimeistään 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä, komissio suorittaa ohjelman väliarvioinnin, joka perustuu muun muassa ulkoisiin ja riippumattomiin analyyseihin. Komissio toimittaa väliarviointia koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään kuuden kuukauden kuluttua arvioinnin suorittamisesta.
3. Komissio suorittaa 31 päivän joulukuuta 2027 jälkeen mutta kuitenkin viimeistään 31 päivään joulukuuta 2029 mennessä ohjelman lopullisen arvioinnin, joka perustuu ulkoiseen ja riippumattomaan asiantuntemukseen. Komissio toimittaa lopullista arviointia koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään kuuden kuukauden kuluttua lopullisen arvioinnin suorittamisesta.
4. Komissio toimittaa 2 ja 3 kohdassa tarkoitettujen arviointien päätelmät yhdessä kyseisiä arviointia koskevien huomautustensa kanssa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle.

5. Arviointiraportointijärjestelmällä on varmistettava, että ohjelman arvioinnissa käytettävät tiedot kerätään tehokkaasti, tuloksellisesti ja oikea-aikaisesti ja asianmukaisella tarkkuustasolla. Unionin rahoituksen saajien on toimitettava tällaiset tiedot komissiolle muiden oikeudellisten säännösten mukaisella tavalla. Henkilötiedot on esimerkiksi tarpeen mukaan anonymisoitava. Sitä varten unionin rahoituksen saajille on asetettava oikeasuhteiset raportointivaatimukset.

22 artikla

Siirretyn säädösvallan käyttäminen

1. Komissiolle siirrettyä valtaa antaa delegoituja säädöksiä koskevat tässä artiklassa säädetyt edellytykset.
2. Siirretään komissiolle 1 päivästä tammikuuta 2021 seitsemän vuoden ajaksi 20 artiklassa tarkoitettu valta antaa delegoituja säädöksiä.
3. Euroopan parlamentti tai neuvosto voi milloin tahansa peruuttaa 20 artiklassa tarkoitetun säädösvallan siirron. Peruuttamispäätöksellä lopetetaan tuossa päätöksessä mainittu säädösvallan siirto. Peruuttaminen tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona sitä koskeva päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, tai jonakin myöhempänä, kyseisessä päätöksessä mainittuna päivänä. Peruuttamispäätös ei vaikuta jo voimassa olevien delegoitujen säädösten pätevyYTEEN.
4. Ennen kuin komissio hyväksyy delegoidun säädöksen, se kuulee kunkin jäsenvaltion nimeämiä asiantuntijoita paremmasta lainsäädännöstä 13 päivänä huhtikuuta 2016 tehdyssä toimielinten välisessä sopimuksessa vahvistettujen periaatteiden mukaisesti.

5. Heti kun komissio on antanut delegoidun säädöksen, komissio antaa sen tiedoksi yhtäaikaaisesti Euroopan parlamentille ja neuvostolle.
6. Edellä olevan 20 artiklan nojalla annettu delegoitu säädös tulee voimaan ainoastaan, jos Euroopan parlamentti tai neuvosto ei ole kahden kuukauden kuluessa siitä, kun asianomainen säädös on annettu tiedoksi Euroopan parlamentille ja neuvostolle, ilmaissut vastustavansa sitä tai jos sekä Euroopan parlamentti että neuvosto ovat ennen mainitun määräajan päättymistä ilmoittaneet komissiolle, että ne eivät vastusta säädöstä. Euroopan parlamentin tai neuvoston aloitteesta tätä määräaikaä jatketaan kahdella kuukaudella.

V luku

Siirtymä- ja loppusäännökset

23 artikla

Tiedotus, viestintä ja julkisuus

1. Unionin rahoituksen saajien on ilmaistava kyseisen rahoituksen alkuperä ja varmistettava unionin rahoituksen näkyvyys, erityisesti kun ne tekevät tunnetuksi toimia ja niiden tuloksia, tarjoamalla johdonmukaista, olennaista ja oikeasuhteista kohdennettua tietoa useille kohderyhmille, tiedotusvälineet ja suuri yleisö mukaan lukien, etenkin mainitsemalla ohjelman nimi ja käyttämällä Median toimintalinjasta rahoitettujen toimien tapauksessa liitteessä III esitettyä Median toimintalinjan logoa.
2. Komissio toteuttaa tiedotus- ja viestintätoimia, jotka koskevat ohjelmaa, ohjelman nojalla toteutettuja toimia ja saavutettuja tuloksia.

3. Ohjelmalle osoitetuilla taloudellisilla resursseilla tuetaan myös unionin poliittisia painopisteitä koskevaa yhteisötiedotusta sikäli kuin kyseiset painopisteet liittyvät 3 artiklassa tarkoitettuihin tavoitteisiin.

24 artikla

Komiteamenettely

1. Komissiota avustaa komitea, jäljempänä 'Luova Eurooppa -komitea'. Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.
2. Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa.
3. Luova Eurooppa -komitea voi kokoontua erityiskokoonpanoissa käsitellä ohjelman yksittäisiin toimintalinjoihin liittyviä konkreettisia kysymyksiä.

25 artikla

Kumoaminen

Kumotaan asetus (EU) N:o 1295/2013 1 päivästä tammikuuta 2021.

26 artikla
Siirtymäsäännökset

1. Tämän asetuksen estämättä voidaan jatkaa tai muuttaa toimia, jotka on käynnistetty asetuksen (EU) N:o 1295/2013 nojalla, jota sovelletaan edelleen kyseisiin toimiin niiden päättämiseen asti.
2. Ohjelman rahoituspuitteet voivat kattaa myös teknisen ja hallinnollisen avun menot, jotka ovat tarpeen, jotta voidaan varmistaa siirtyminen ohjelman ja asetuksen (EU) N:o 1295/2013 nojalla hyväksytyjen toimenpiteiden välillä.
3. Unionin talousarvioon voidaan 8 artiklan 5 kohdassa tarkoitettuun apuun liittyvien menojen kattamiseksi tarvittaessa sisällyttää määrärahoja myös vuoden 2027 jälkeen, jotta voidaan hallinnoida toimia, joita ei ole saatu päätökseen viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2027.

27 artikla
Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan sinä päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2021.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty ...

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE I

OHJELMAN TOIMIEN KUVAUS

1 JAKSO

KULTTUURIN TOIMINTALINJA

Pyritään 5 artiklassa tarkoitettuihin Kulttuurin toimintalinjan painopisteisiin, myös pyrkien vahvistamaan eurooppalaisten teosten levitystä digitaalisessa ja monikielisessä ympäristössä, tarvittaessa käännöksen avulla, alustasta riippumatta seuraavin toimin, joiden yksityiskohdat, mukaan lukien pienimuotoisten hankkeiden mahdollisesti suurempi yhteisrahoitusosuus, esitetään työohjelmissa:

Horisontaaliset toimet:

Horisontaalisilla toimilla pyritään tukemaan kaikkia kulttuuri- ja luovia aloja, paitsi audiovisuaalialaa, niiden Euroopan tasolla kohtaamissa yhteisissä haasteissa. Erityisesti horisontaalisilla toimilla yhteisrahoitetaan ohjelmamaiden välisiä yhteistyö-, verkostoitumis-, liikkuvuus- ja kansainvälistymishankkeita, myös residenssiohjelmia, kiertueita, tapahtumia, näyttelyitä ja festivaaleja. Ohjelmalla tuetaan seuraavia horisontaalisia toimia:

- a) ohjelmamaiden väliset yhteistyöhankkeet, jotka kokoavat yhteen kulttuuri- ja luovien alojen kaikenkokoisia organisaatioita, myös mikro- ja pienorganisaatioita, eri maista alakohtaisesti tai monialaisesti toimiin;

- b) eri maista tulevien kulttuuri- ja luovien alojen organisaatioiden muodostamat eurooppalaiset verkostot;
- c) kulttuuri- ja luovien alojen Euroopan laajuiset foorumit;
- d) taiteilijoiden sekä kulttuuri- ja luovien alojen toimijoiden ohjelmamaiden välinen liikkuvuus sekä taide- ja kulttuuriteosten levitys ohjelmamaiden välillä;
- e) tuki, myös valmiuksien kehittämistä koskevilta osin, kulttuuri- ja luovien alojen organisaatioille niiden kansainvälisen tason toiminnan avustamiseksi;
- f) toimintapolitiikan laadinta, yhteistyö ja toteutus kulttuurialalla, myös tietojen ja hyvien toimintatapojen vaihdon, pilottihankkeiden ja sukupuolten tasa-arvoa edistävien kannustimien avulla.

Alakohtaiset toimet:

Jotta voidaan vastata unionin yhteisiin tarpeisiin, seuraavia alakohtaisia toimia on tuettava niillä kulttuuri- ja luovilla aloilla, erityisesti musiikin alalla, joiden erityispiirteet tai erityishaasteet edellyttävät kohdennetumpaa, horisontaalisia toimia täydentävää toimintamallia:

- a) musiikkialan tuki: toimet, joilla edistetään monimuotoisuutta, luovuutta ja innovointia musiikin alalla, mukaan lukien live-esityksiä, erityisesti kaikenlaisen musiikkiohjelmiston levitystä ja edistämistä Euroopassa ja sen ulkopuolella, koulutustoimia, musiikkiin osallistumista ja sen saatavuutta sekä yleisötyötä kaikenlaisen eurooppalaisen musiikkiohjelmiston osalta sekä tiedonkeruun ja analysoinnin tukemista; kyseiset toimet perustuvat "Music moves Europe" -hankkeen puitteissa saatuihin kokemuksiin ja asiantuntemukseen ja tukevat niitä jatkossakin;

- b) kirja- ja kustannusalan tuki: kohdennetut toimet, joilla edistetään monimuotoisuutta, luovuutta ja innovointia, eurooppalaisen kirjallisuuden edistäminen yli rajojen Euroopassa ja sen ulkopuolella, myös kirjastoissa, koulutusta ja vaihtoja alan ammattilaisille, tekijöille ja kääntäjille sekä ohjelmamaiden välisiä kyseisen alan yhteistyö-, innovointi- ja kehittämishankkeita; kohdennetut toimet, joilla edistetään kirjallisuuden kääntämistä ja mahdollisuuksien mukaan kirjallisuuden mukauttamista vammaisille henkilöille soveltuviin muotoihin;
- c) arkkitehtuurin ja kulttuuriperinnön tukeminen tavoitteena laadukas rakennettu ympäristö: kohdennetut toimet arkkitehtuurin ja kulttuuriperinnön toimijoiden liikkuvuuden, valmiuksien kehittämisen ja kansainvälistymisen edistämiseksi; Baukulturin, vertaisoppimisen ja yleisön osallistumisen edistäminen nykyarkkitehtuuria ja kulttuuriperintöä koskevien toimenpiteiden laatuperiaatteiden levittämiseksi; kulttuuriperinnön kestävän vaalimisen, uudistamisen ja mukautuvan uudelleenkäytön tukeminen ja kulttuuriperinnön arvojen edistäminen tietoisuuden lisäämisen ja verkostoitumisen keinoin;
- d) tuki muille taide- ja luoville aloille, kun on yksilöity erityistarpeita, mukaan lukien kohdennetut toimet kestävän kulttuurimatkailun sekä muotoilu- ja muotialojen luovien näkökohtien kehittämiseksi ja näiden alojen tekemiseksi tunnetuiksi ja edustamiseksi unionin ulkopuolella.

Erityistoimet, joilla tehdään Euroopan kulttuurien monimuotoisuutta ja kulttuuriperintöä näkyvämmäksi ja konkreettisemmaksi ja vaalitaan kulttuurienvälistä vuoropuhelua:

- a) rahoitustuki Euroopan kulttuuripääkaupungeille;
- b) rahoitustuki Euroopan kulttuuriperintötunnukselle ja Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saaneiden kohteiden välisille verkostoitumistoiminnoille;
- c) unionin kulttuuripalkinnot;
- d) Euroopan kulttuuriperintöpäivät;
- e) tuki eurooppalaisille kulttuuriyhteisöille kuten orkestereille, joiden tarkoituksena on kouluttaa ja edistää suurta potentiaalia omaavia nuoria taiteilijoita ja joilla on maantieteelliseltä kattavuudeltaan laaja osallistava lähestymistapa, tai yhteisöille, jotka tarjoavat suoraan Euroopan kansalaisille kulttuuripalveluja, joiden maantieteellinen kattavuus on laaja.

2 JAKSO

MEDIAN TOIMINTALINJA

Edellä 6 artiklassa tarkoitetuissa Median toimintalinjan painopisteissä on otettava huomioon direktiivin (EU) 2018/1808 vaatimukset ja maiden väliset erot audiovisuaalisen sisällön tuotannon, levityksen ja saatavuuden sekä niiden markkinoiden koon ja erityispiirteiden sekä kielellisen moninaisuuden osalta, ja niihin on pyrittävä seuraavin toimin, joiden yksityiskohdat esitetään työohjelmissa:

- a) eurooppalaisten riippumattomien tuotantoyhtiöiden luomat audiovisuaaliset teokset, jotka edustavat eri formaatteja (kuten pitkät elokuvat, lyhytelokuvat, sarjat, dokumentit, narratiiviset videopelit) ja lajityyppejä ja jotka on suunnattu erilaisille kohdeyleisöille, mukaan lukien lapset ja nuoret;
- b) innovatiivisen ja laadukkaan TV-sisällön ja sarjamaisen tarinankerronnan tuottaminen eurooppalaisten riippumattomien tuotantoyhtiöiden toimesta erilaisille kohdeyleisöille;
- c) mainonta- ja markkinointivälineet, myös verkossa ja käyttämällä tietojen analysointia, jotta lisätään eurooppalaisten teosten esille saamista, näkyvyyttä, saatavuutta valtioiden rajojen yli sekä katsojaosuutta;
- d) tuki muiden kuin kotimaisten eurooppalaisten teosten – sekä pienimuotoisten että mittavien tuotantojen – kansainväliselle myynnille ja levitykselle kaikilla alustoilla (esim. elokuvateattereissa, verkossa), myös hyödyntämällä useita maita kattavia koordinoituja jakelustrategioita ja kannustamalla käyttämään tekstitys-, jälkiäänitys- ja tarvittaessa kuvailutulkkauksvälineitä;

- e) tuki kulttuurialan tv-ohjelmien monikieliselle saatavuudelle verkossa tekstittämisen kautta;
- f) tuki audiovisuaalialan ammattilaisten, myös luovan työn tekijöiden, verkostoitumistoiminnoille ja yritysten väliselle vaihdolle lahjakkuuden vaalimiseksi ja edistämiseksi Euroopan audiovisuaalialalla sekä eurooppalaisten ja kansainvälisten yhteiskehittelyjen ja yhteistuotantojen kehittämisen ja jakelun helpottamiseksi;
- g) eurooppalaisten audiovisuaalialan toimijoiden toimintojen tukeminen toimialan tapahtumissa ja messuilla Euroopassa ja sen ulkopuolella;
- h) tuki eurooppalaisten elokuvien ja audiovisuaalisten teosten, joilla pyritään saavuttamaan kansalliset rajat ylittävästi laaja eurooppalainen yleisö, erityisesti nuoret ja vaikuttajat, näkyvyydelle ja tavoittavuudelle, myös eurooppalaisia palkintoja, erityisesti Euroopan parlamentin ja European Film Academyn eurooppalaista LUX-yleisöelokuvapalkintoa, tukevien esitysten, viestinnän, levitys- ja edistämistoimintojen avulla;
- i) aloitteet, joilla edistetään yleisötyötä ja yleisön osallistumista, mukaan lukien elokuvakasvatustoiminnot, jotka on suunnattu erityisesti nuorille katsojille;
- j) koulutus- ja mentoritoiminnot, joilla kehitetään audiovisuaalialan ammattilaisten valmiuksia mukautua koko arvoketjuun vaikuttaviin uusiin luoviin prosesseihin, markkinakehitykseen ja digitaalitekologiaan;

- k) eurooppalaisten tilausvideopalvelujen tarjoajien verkosto(t), jonka (joiden) ohjelmistosta merkittävä osa on muita kuin kotimaisia eurooppalaisia teoksia;
- l) Eurooppalaiset festivaalit ja eurooppalaisten festivaalien verkosto(t), jonka (joiden) ohjelmistosta merkittävä osa on muita kuin kotimaisia eurooppalaisia teoksia, kuitenkin siten, että niiden identiteetti ja ainutkertainen profiili säilytetään;
- m) Eurooppalaisten elokuvateatteritoimijoiden verkosto, jolla on laaja maantieteellinen kattavuus ja jonka ohjelmistosta merkittävä osa on muita kuin kotimaisia eurooppalaisia elokuvia, vahvistaen eurooppalaisten elokuvateattereiden roolia eurooppalaisten teosten levityksessä;
- n) erityistoimenpiteet, joilla edistetään sukupuolten tasapuolisempaa edustusta audiovisuaalialalla, mukaan lukien tutkimukset, mentorointi, koulutus ja verkostoitumistoiminnot;
- o) tuki politiikan vuoropuhelulle, innovatiivisille politiikkatoimenpiteille ja hyvien toimintatapojen vaihdolle, myös analyttisten toimintojen ja luotettavien tietojen toimittamisen kautta;
- p) ohjelmamaiden välinen kokemusten ja osaamisen vaihto, vertaisoppimistoiminnot ja verkostoituminen audiovisuaalialan ja poliittisten päättäjien keskuudessa.

3 JAKSO

MONIALAINEN TOIMINTALINJA

Edellä 7 artiklassa tarkoitettuihin Monialaisen toimintalinjan painopisteisiin on pyrittävä seuraavin toimin, joiden yksityiskohdat esitetään työohjelmissa:

Poliittinen yhteistyö ja kansalaisten tavoittamista koskevat toimet, joilla:

- a) tuetaan toimintapolitiikan kehittämistä, ohjelmamaiden välisten kokemusten ja osaamisen vaihtoa, vertaisoppimista ja tietoisuuden lisäämistä, verkostoitumista ja säännöllistä monialaista vuoropuhelua kulttuuri- ja luovien alojen organisaatioiden ja poliittisten päättäjien keskuudessa;
- b) tuetaan analyttisiä monialaisia toimintoja;
- c) pyritään edistämään valtioiden rajat ylittävää poliittista yhteistyötä ja kehittämään sosiaalista osallisuutta kulttuurin keinoin koskevaa toimintapolitiikkaa;
- d) lisätään ohjelman ja sen kattamien aihealueiden tuntemusta, kansalaisten parempaa tavoittamista ja helpotetaan tulosten siirrettävyyttä jäsenvaltiotasoa laajemmalle.

Luovaa innovointikokeilua koskevat toimet, joilla:

- a) kannustetaan uusia luovuuden muotoja eri kulttuuri- ja luovien alojen risteyskohdissa, esimerkiksi kokeellisilla toimintamalleilla ja hyödyntämällä innovatiivista teknologiaa;

- b) edistetään innovatiivisia monialaisia toimintamalleja ja välineitä, joihin voi mahdollisuuksien mukaan kuulua monikielisiä ja sosiaalisia ulottuvuuksia, helpottamaan kulttuurin ja luovuuden, myös kulttuuriperinnön, jakelua, edistämistä ja rahaksi muuttamista sekä niiden saatavuutta.

Ohjelmayhteyspisteitä koskevat toimet, joilla:

- a) edistetään ohjelmaa kansallisella tasolla, annetaan asiaankuuluvaa tietoa unionin politiikan nojalla saatavilla olevan rahoitustuen eri tyypeistä ja autetaan kulttuuri- ja luovien alojen toimijoita hakemaan tukea ohjelmasta, myös tiedottamalla eri ehdotuspyyntöihin liittyvistä vaatimuksista ja menettelyistä sekä jakamalla hyviä käytäntöjä;
- b) tuetaan mahdollisia avustuksensaajia hakuprosesseissa ja tarjotaan vertaismentorointia ohjelman uusille osallistujille, edistetään rajat ylittävää yhteistyötä ja hyvien toimintatapojen vaihtoa alan ammattilaisten, laitosten, foorumeiden ja verkostojen välillä ohjelmaan kuuluvien toiminta-alojen ja kulttuuri- ja luovien alojen puitteissa ja välillä;
- c) tuetaan komissiota sen varmistamisessa, että tietoa ohjelman tuloksista viestitetään ja levitetään asianmukaisesti kansalaisille ja kulttuuri- ja luovien alojen toimijoille.

Monialaiset toimet, joilla tuetaan uutismedia-alaa ja joilla:

- a) vastataan media-alaan kohdistuviin rakenteellisiin ja teknologisiin muutoksiin edistämällä riippumatonta ja moniarvoista mediaympäristöä, myös tukemalla riippumatonta seuranta, jonka avulla arvioidaan tiedotusvälineiden moniarvoisuuteen ja vapauteen kohdistuvia riskejä ja haasteita, ja tukemalla tiedotustoimia;

- b) tuetaan mediatuotannon korkealaatuisia standardeja edistämällä yhteistyötä, digitaalisia taitoja, rajatylittävää yhteistyöhön perustuvaa journalismia ja korkealaatuista sisältöä, edistäen näin osaltaan journalismin ammattietiikkaa;
 - c) edistetään medialukutaitoa, jotta kansalaiset voivat käyttää mediaa ja kehittyä sen kriittisessä tarkastelussa, ja tuetaan tietämyksen vaihtoa medialukutaitoa koskevista toimintapolitiikoista ja käytännöistä;
 - d) otetaan käyttöön erityistoimenpiteitä, joilla edistetään sukupuolten tasapuolisempaa edustusta uutismedia-alalla.
-

LIITE II

OHJELMAN YHTEISET LAADULLISET JA MÄÄRÄLLISET VAIKUTUSINDIKAATTORIT

Ohjelman tuella luotujen, ohjelmamaiden välisten kumppanuuksien lukumäärä ja laajuus, mukaan lukien edunsaajaorganisaatioiden alkuperämaa.

Laadullinen näyttö ohjelman tukeen perustuvista menestystarinoista taiteellisen, yritystoimintaan liittyvän ja teknologisen innovoinnin aloilla.

Indikaattorit

Kulttuurin toimintalinja:

Ohjelman tuella luotujen, ohjelmamaiden välisten kumppanuuksien lukumäärä ja laajuus.

Ohjelman tuen ansiosta kansallisten rajojen yli liikkuneiden taiteilijoiden ja kulttuuri- ja luovien alojen toimijoiden lukumäärä, ilmoittaen lähtömaan ja naisten osuuden.

Ohjelmasta tuettuihin eurooppalaisiin kulttuuri- ja luovien alojen teoksiin, myös muista kuin omasta maastaan peräisin oleviin teoksiin, tutustuvien henkilöiden lukumäärä.

Ohjelmasta tuettujen, sosiaalisesti syrjäytyneille ryhmille suunnattujen hankkeiden lukumäärä.

Ohjelmasta tuettujen sellaisten hankkeiden lukumäärä, joissa on mukana organisaatioita kolmansista maista.

Median toimintalinja:

Ohjelmasta tuettuihin eurooppalaisiin audiovisuaalialan teoksiin, myös muista kuin omasta maastaan peräisin oleviin teoksiin, tutustuneiden henkilöiden lukumäärä.

Niiden ohjelmasta tuettuihin oppimistoimintoihin osallistuneiden lukumäärä, jotka arvioidensa mukaan ovat parantaneet valmiuksiaan ja lisänneet työllistävyyttään, ilmoittaen naisten osuuden.

Yhteistuotantojen lukumäärä, budjetti ja maantieteellinen alkuperä, jotka on kehitetty, tuotettu ja levitetty ohjelman tuella sekä yhteistuotannot erilaiset audiovisuaaliset valmiudet omaavista maista tulevien kumppanien kanssa.

Vähän käytetyillä kielillä kehitettyjen audiovisuaalisten teosten lukumäärä, jotka on kehitetty, tuotettu ja levitetty ohjelman tuella.

Niiden henkilöiden lukumäärä, jotka on tavoitettu yritysten välisillä markkinointitoimilla suurilla markkinoilla.

Monialainen toimintalinja:

Ohjelmamaiden välisten muodostettujen kumppanuuksien lukumäärä ja laajuus (luovia innovointikokeiluja koskevan toimen ja uutismedia-alaa tukevien monialaisten toimien yhdistelmäindikaattori).

Ohjelmayhteyspisteiden järjestämien ohjelmaa markkinoivien tapahtumien tai toimien lukumäärä.

Luovia innovointikokeiluja koskevaan toimeen ja monialaisen toimintalinjan uutismediatoimia koskeviin toimiin osallistuvien henkilöiden lukumäärä, ilmoittaen naisten osuuden.

LIITE III

Median toimintalinjan logo

Median toimintalinjalla on seuraava logo:

Luova
Eurooppa
MEDIA